БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 197 (16.887). • 24 август 1977 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИМ СУРЪАТИ КУЧАЙМОҚДА

ТЕРМИЗ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Денов районидаги Карл Маркс номли совхоз ишчилари янги Чилмуроб канали зонасидаги Хайрондара массивида 300 гектар ер очиб, эрта баҳорда чигит қадаган эдилар. Улар ғўза парвариши даврида астойдил меҳнат қилиб, мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Ҳар гектар майдондан пландаги 30 центнер ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олдилар. Давлатга 900 тонна ўрнига 1200 тонна пахта етказиб беришга қарор қилдилар.

Фидокорона меҳнат ўз самарасини берди. Пахта анча барвақт пишиб етилди. Ҳосил кутилгандан зиёд бўлди. Совхоз ишчилари пахта йиғим-теримини оммавий равишда бошлаб юбордилар. Совхознинг Эргаш Холмуродов, Мели Нормуродов, Жаббор Мелиев бошлиқ бригадаларида ҳам пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Чевар теримчилардан Мингтош Бобомуродова, Зулфия Зиёева, Хурсанд Абдураҳмоновлар ҳар куни 80-100 килограммга етказиб пахта теряптилар.

А. ХАЛИЛОВ.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК!

БУХОРОНИНГ „ОҚ ОЛТИН"И

БУХОРО, 23 август. Бухоро, Ғиждувон, Вобкент, Қоракўл ва Шофиркон районлари хўжаликларининг далаларидан териб олинган юбилей йили пахтасининг дастлабки тонналари бугун тайёрлов пунктларига топширилди.

Пахтани танлаб териш бошланганлигига бағишланган митингларда пахтакорлар КПСС Марказий Комитети май Пленумининг, СССР Олий Советининг оltинчи сессиясининг қарорларига жавобан Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш, 530 минг тонна Бухоро пахтасини етиштириш учун ҳамма ишларни бажо келтирамиз, деб ваъда бердилар.

Терим мавсуми бошланди. Бироқ, деҳқонлар экин парваришини сусайтирмаяптилар. Етиштирилган ҳосилга яна илложи борича кўпроқ ҳосил қўшишга ҳаракат қилмоқдалар.

Область механизаторлари йиғим-теримга ҳар томонлама тайёргарлик кўрдилар. «Зангори кемалар»нинг ҳаммаси шай бўлиб турибди. Механизаторлар юбилей йилида агрегатлар билан 370 минг тонна пахта териб беришдан иборат маррани белгилаб қўйдилар.

(ЎзТАГ).

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДЎСТЛИК МУСОБАҚАСИ ДАВОМ ЭТАДИ

ИЗЛАНИШ САМАРАЛАРИ

Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз ўзаро текшириш бригадасининг Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоздаги иш якунлари.

Мусобақадошимиз Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда бўлиб, пахта далалари, сут-товар фермаси, автотрактор парки, қурилиш участкаси, маккажўхорикорлик, сабзавоткорлик, боғдорчилик бригадаларида 1977 йил учун қабул қилинган мусобақа шартларининг бажарилишини кўздан кечирдик. Мусобақадош ўзбек дўстларимиз йил бошидан колхозчиларнинг умумий йиғилишида қабул қилинган шартноманинг ҳамма моддаларини бекаму-кўст бажараётганликларидан мамнун бўлдик.

Турсунқуловчилар пландаги 16,4 тонна ўрнига 20 тонна 626 килограмм пилла тайёрлаб, катта зафар қучдилар. Ғалла тайёрлаш, (маккажўхоридан ташқари) планини муваффақиятли адо этдилар. Йиллик мева тайёрлаш топшириғини ошириб бажариб, яна 150 тонна мева сотишга сўз бердилар.

Чорва маҳсулотлари тайёрлаш кўпайтириляпти, самарадорлик оширилиб, сифат яхшиланяпти. Ярим йиллик сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш, давлатга сотиш топшириқлари ошириб ўринланди. Ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 200 литр кўпайтирилиб, ҳозирдаёқ 2.200 литрга етказилди. Айни кезда 3.500 литрлик маррани эгаллашга пухта замин яратилди. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 422 килограммга етказилиб гўштга топшириляпти.

Мусобақадошларимиз чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлаш учун астойдил курашаётганликларини кўрдик. Шу кунгача 3.000 тонна сенаж бостирилибди, гектаридан 175 центнердан беда олинибди. 135 гектар майдонда маккажўхори ўстирилиб, биз текшириш ўтказган кунгача гектаридан 95 центнердан «каҳрабо дон» янчилибди.

Хуллас, ўзбек оғайниларимиз мусобақа шартларининг бажарилишини таъминлаш учун қўлларидан келган ҳамма ишларни қилишибди ва қилишяпти. Бу борада республика, область ва район партия ҳамда совет ташкилотларининг оталарча ғамхўрлиги ҳар қаламда сезилиб турибди. Ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги интернационал дўстликни янада мустаҳкамлаш қудратли куч — социалистик мусобақани кучайтиришда амалий ёрдам бераётгани, янги зафарларга илҳомлантираётгани учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, шахсан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга чин юракдан самимий миннатдорчилик билдирамиз.

Биз мусобақадошимиз Ҳ. Турсунқулов номли колхозда бўлганимизда пахтачилик масалалари билан айниқса батафсилроқ шуғулландик, дўстларимизнинг ютуқларини ўргандик, тажрибаларимизни баҳам кўрдик.

Бу йил Ўзбекистонда ҳам, Тожикистонда ҳам машина теримига жуда катта эътибор берилади. Ўзбекистон пахтакорлари республика бўйича ялпи ҳосилнинг 70 процентини (Ҳ. Турсунқулов номли колхозда ҳам шундай) машиналарда териб олишга қарор қилганликларини эшитиб қувондик, биз ҳам шундай оширилган мажбурият қабул қилишимизни мусобақадош дўстларимизга айтдик.

40 центнерлик ҳосил учун кураш борасида олиб борилаётган ишларни таҳлилдан ўтказиб шундай хулосага келдик: колхоз меҳнат аҳли сув танқислиги, табиий офатларни енгиб, ҳамма майдонларда «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштирибди. Ҳосил ўтган йилдагидан 10-12 кун эрта пишиб етилибди.

Хўжаликда кўпчилик бригадалар, жумладан Ёқуббой Сарибоев, Тошканбой Темиров, Соғинбой Эсонбоев, Эргашбой Жўраев бригадалари гектаридан 50 центнердан пахта хирмони кўтариш учун курашяпти, уларнинг далаларида шунга яраша ҳосил нишоналари бор. Лекин бу билан чекланиб бўлмайди. Август — ҳосилга ҳосил қўшиш ойи. Шундай экан, парваришни ой охиригача жадал суръатлар билан давом эттиришни маслаҳат бердик. Бунга жавобан мусобақадошларимиз парвариш 5 сентябргача давом эттирилишини айтишди. Шунда нисбатан паст ёки ўртача ҳосилли пайкалларнинг ғўзалари юқори ҳосилли ғўзалар даражасига етказиб олинади.

Ғўзаларни суғориш қизғин боряпти, 160 киши сувчилик қиляпти. Ҳозир сувчиларнинг кунлик нормасини ошириш керак. Бир сувчи кеча-кундузда 1,5—1,6 гектар майдондаги ғўзаларни суғорса яхши бўларди. Хўжаликда шу маслаҳат асосида янги графиклар тузилди. Бир туп ғўза ҳам чанқатиб қўйилмасин ёки ғовлатиб юборилмасин! Бугуннинг шиори шундай.

Культивацияни давом эттириш керак. Ҳосил шохлари бир-бирига киришиб кетганидан ғўзалар димиқиб қоляпти. Қаторларни чопиқ тракторлари оралаб турса тупроқ майин сақланади, ҳаво алмашади, пишган барглар озми-кўпми тўкилади, бегона ўтлар пайдо бўлмайди. Тракторларга муҳофаза тўсиқлари ўрнатиш лозим. Шароитни ҳисобга олиб, механизаторларнинг кунлик иш нормасини бир оз камайтириш, тракторларнинг тезлигини секинлатиш керак.

Хўжаликда пахта теримига тайёргарлик ишлари республика партия ва ҳукуматининг қарори асосида, оқолтинликлар методига таянилган ҳолда олиб бориляпти. 22 та пахта териш машинаси ремонтдан чиқарилган, ҳар бирига иккитадан механик-ҳайдовчи бириктилган, тележкалар ҳам тайёр. Ўқариқлар, шохариқлар, марзаларни текислаш, карталарнинг четларидан машиналар айланишига майдончалар ҳозирлаш учун махсус группа тузилган, иш бошига коммунистлар қўйилган.

Механизаторлар билан суҳбатда бўлдик. Улар жонкуяр, сўзининг устидан чиқадиган, ваъдасига вафо қиладиган кишилар. Кўпчилик механизаторлар мавсумда 150—200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган, булар орасида Ҳусанбой Холматов, Эргашали Махкамов, Муротали Тошбоев, Муҳаммаджон Далабоев, Мамажон Абдужабборов, Пўлатжон Тожибоев, Рим Масков ва бошқалар бор. Терим машиналари билан тележкаларнинг иши бир-бирига уйғунлаштирилган, бири иккинчисини кутиб бекор туриб қолмайди. Биз ҳам ўз хўжалигимизда ана шу усулни кенг жорий этамиз. «Дала—бункер—пункт» методини кенг қўллашга мусобақадошларимиз билан келишиб олдик.

Дефолиация ўтказиш ҳақидаги фикримиз бир ердан чиқди. Сепиладиган химикатлар жамғариб қўйилган. Лекин бир оз фурсат бор. Ҳар туп ғўзада икки-учта кўсак тўла пишиб очилганда дефолиацияга киришиш, кўсакларнинг 65—70 проценти очилиши билан машина теримини оммавий равишда бошлашни ҳам режалаб чиқдик. Шуни айтиш керакки, бир марта химикат сепиш билан баргларни тўла тўктириш қийин иш. Шунинг учун самарадорликни ошириш, химикатнинг таъсирини кучайтириш чораларини кўриш керак. Граждан авиацияси самолётларининг ролини сира камайтирмаган ҳолда химикатлар сепишда қўл аппаратларидан кенг фойдаланамиз. Бу йил айрим бригадаларда ҳосилни қўл кучи ишлатмасдан фақат машиналар, механизм-агрегатлар ёрдамида саранжом-саришталаб олишни бамаслаҳат кун тартибига қўйдик. Келаси йили бу метод янада кенг қўлланилади.

Текшириш жараёнида мусобақадошларимизга айрим маслаҳатлар бердик. Жумладан, хўжалик бўйича 200 гектарча майдонда кам ҳосилли ғўзалар бор, уларни август ойи давомида табақалаб икки марта комплекс парваришдан чиқариш керак. Ҳамма чопиқ тракторларига тўсиқлар ўрнатилмаса ҳосилга путур етказиб қўйиши мумкин. Об-ҳаво иссиқ келиши туфайли баъзи карталарда бегона ўтлар пайдо бўлган. Бегона ўт —ҳам ҳосилнинг, ҳам машина теримининг душмани. Терим бошлангунча биророта пайкалда бегона ўтларни қолдирмаслик керак.

Ҳашаротларнинг пайдо бўлиш каналлари беркитиб ташланган. Лекин постлар аъзоларининг ҳушёрлигини ошириш керак. Бугун йўқ жойда эртага ҳашаротлар пайдо бўлиши, тарқалиши, ҳосилни хавф остида қолдириши мумкин. Ундан ташқари ҳашаротлар жуда тез тарқалади. Химизаторларнинг ташкилотчилик роли ва масъулияти оширилиши даркор.

Чорва қишловига тайёргарлик кўриш, хусусан озуқа жамғариш, биноларни ремонт қилиш, маккажўхорини тезроқ йиғиштириб олиш, уруғлик фонди бунёдга келтириш, сабзавот, мева, полиз маҳсулотларини тезроқ йиғиб-териб давлатга топшириш, қишга ғамлаб қўйиш ҳақида ҳам батафсил фикрлашиб олдик.

Мусобақадошимиз Ҳ. Турсунқулов номли колхоз аъзоларига гектаридан 40 центнердан пахта хирмони кўтаришларида омад тилаймиз.

Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси Аскарали МИРЗАЕВ — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ўзаро текшириш бригадаси бошлиғи, Икромали ЭРГАШЕВ — пахтачилик бригадаси бошлиғи, Омон КАРИМОВ — инженер-механик, Алимурод МУҲАММАДИЕВ — сут-товар фермаси мудири.

Жиззах область Арнасой районидаги Тимошенко номли совхоз коллективи граждан авиацияси самолётлари ёрдамида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши таъсирчан чоралар кўрмоқдалар. Суратда: ғўзаларни самолёт ёрдамида зараркунандаларга қарши дорилаш пайти.

А. Тўраев фотоси.

«АРКТИКА», ҒАЛАБА МУБОРАК!

МУРМАНСК, 23 август. «Арктика» атом музёрари зўр тантана билан бугун Мурманск портига кириб келди. Жаҳонда биринчи марта Шимолий қутбга етиб борган кема жонажон соҳилларга қайтиб келди. Кема бундан 13 сутка аввал шу ердан жўнаб кетган эди. Атомоход зўр шиддат билан 3852 миля масофани босиб ўтди. Бундан 1609 миля масофа муз майдонлари орқали, 1200 миля масофа эса кўп йиллик қалин яхлит музликлар орқали босиб ўтилди. Шимолий қутбнинг географик нуқтасида тантанали равишда СССРнинг давлат байроғи кўтарилди. Сузиш қатнашчилари ана шу воқеани Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишладилар.

Рўпарадан келаётган кемалар «Арктика»ни узоқ давом этган уч карра гудоклар ва байроқни анъанавий қуйи тушириш билан табрикладилар. Кола кўрфазининг соҳилига эса шаҳарнинг минг-минглаб аҳолиси, довюрак денгизчиларнинг ёру биродарлари ва қариндош-уруғлари чиқдилар.

Причалда митинг бўлиб ўтди. Митингда КПСС Мурманск область комитетининг биринчи секретари В. Н. Птицин, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. С. Симонов, СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гуженко, қурувчилар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Я. Сафронов, атомоход комсомол ташкилотининг секретари В. А. Беляев ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев номига якдиллик билан табрикнома қабул қилдилар.

Н. КОНСТАНТИНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

ОКЕАН—ҲАМКОРЛИК МАЙДОНИ

Халқаро «Биосфера заповедниклари» лойиҳаси доирасида Беринг денгизида ишлаган Совет—Америка қўшма экспедицияси ўз тадқиқотларини тамомлади.

СССР билан АҚШ олимлари Беринг денгизи атроф муҳитини муҳофаза қилиш проблемаси устида иш олиб бордилар. Шу денгиз суви ҳар икки мамлакатнинг соҳилларини ювиб ўтади. Олимлар жаҳон океанининг бошқа районларида денгиз биосфера станциялари ва заповедникларини ташкил этишга оид тавсияномаларни ҳам ишлаб чиқдилар. Олимлар қизиқарли материал тўпладилар.

АҚШ олимлари группасининг раҳбари доктор Уайн Бокнинг телеграммасида бундай дейилади: ҳамкорлик ва Америка олимлари Совет мутахассисларидан олган ёрдам энг юксак баҳога сазовордир. Бизнинг мамлакатларимиз, деб ёзади у, муштарак мақсад манфаатлари йўлида биргаликда ишлай олишларига ишонч ҳосил қилдим.

Владивосток.
ТАСС мухбири.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Сирдарё области саноат корхоналарининг коллективлари Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, маҳсулот реализация қилиш саккиз ойлик планини 22 августда муддатидан илгари бажардилар. Ой охирига қадар пландан ташқари 5,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Узбекистон Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш саккиз ойлик программасини 22 августда муддатидан илгари адо этдилар. Август охиригача 75 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилиш мўлжалланмоқда.

* * *

Республика маҳаллий саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш юзасидан саккиз ойлик планни 23 августда муддатидан аввал бажардилар. Август ойининг қолган кунларида 6,6 миллион сўмлик маҳсулот планга қўшимча равишда реализация қилинади. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ФАРҒОНА, 23 август. (ЎзТАГ). Бу ерда Фарғона область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари областда ҳуқуқ-тартиботни бузиш ҳолларининг олдини олиш ва жамиятга зид ҳаракатларга қарши кураш самарадорлигини ошириш соҳасидаги ишни яхшилаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика ер бағрини ўрганиш ва фойдали қазилмалар конларини очиш соҳасидаги катта хизматлари учун Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология ва геофизика институти гипергенез лабораториясининг раҳбари Тулеген Кулжонович **Каржаув**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика ички ишлар органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ишидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги аҳлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Вазген Бакшеевич **Аванесов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали илмий-педагогик фаолияти учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институти «Темирйўл станциялари ва узеллари» кафедрасининг доценти Убайдулла **Тўлаганов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ИРКУТСК, 22 август. (ТАСС махсус мухбири). ЮСФР Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси И. Броз Тито бугун Байкалнинг хушманзара жойлари билан танишиб чиқишни давом эттирди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. Е. Поляков, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев ўртоқ Иосип Броз Тито билан бирга бўлдилар.

И. Броз Титонинг Совет Иттифоқига қилган сафарида у билан ҳамроҳ бўлган Югославия партия ва давлат арбоблари ўша куни Братск шаҳрида бўлдилар.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

МАККАЖЎХОРИ ЎРИМ-ЙИҒИМИДА СУРЪАТ ВА СИФАТ БЎЛСИН

Республикамиз колхоз ва совхозлари меҳнаткашлари юбилей йили мажбуриятларини бажариш йўлида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, дон учун маккажўхори етиштириш ва 1 миллион тонна «каҳрабо дон» олиш борасида кўп меҳнат қилдилар.

Айни пайтда маккажўхорикорлар учун энг масъулиятли палла — ҳосилни оммавий равишда йиғиштириб олиш бошланди. Ўрим-йиғимга киришган 1691 комсомол-ёшлар бригадасининг 95 таси ҳосил ўрим-йиғимини ниҳоясига етказиб, ҳар гектар майдондан 100 центер ва ундан ҳам кўп дон олдилар.

Қамаши, Сариосиё, Денов, Оққўрғон, Тўрақўрғон ва бошқа районларда зўр уюшқоқлик намуналари кўрсатилди. Қуйи Чирчиқ райони хўжаликлари барча майдонларда маккажўхори ўрим-йиғимини тугалламоқдалар.

Бироқ, ҳамма жойда ҳам иш шундай ташкил этилмаган. Бухоро, Жиззах, Наманган областларидаги айрим хўжаликларда ўрим-йиғим қониқарсиз ташкил этилган, бу жойларда майдонларнинг ярмидан ками ҳосилдан тозаланган, холос. Бекобод, Оржоникидзе, Зарафшон, Косонсой, Свердлов, Иштихон, Оқдарё, Ургут, Ховос ва бошқа районларнинг хўжаликларида маккажўхори ўрим-йиғими асоссиз равишда суст давом этяпти. Масалан, Риштон районида 1133 гектардаги маккажўхоридан бор-йўғи 148 гектари — умумий майдоннинг 13 проценти ўрилган.

Вақт кутиб турмайди. Районлар ва хўжаликларнинг раҳбарлари бу муҳим ишни ўтказишга катта масъулият билан ёндашишлари ва уни пахта ҳосилини оммавий равишда териш бошлангунча— 1-5 сентябргача тугаллашлари даркор.

Бугунги кунда ҳосил ўрим-йиғими муваффақиятини биринчи навбатда қишлоқ механизаторлари таъминлайдилар. Уларнинг ўрим-йиғим ишларини оқилона ташкил этишлари, ҳосил чўғи далалар самарадорлигини оширади. Шунга қарамай, Бухоро, Самарқанд, Жиззах, Пахтакор, Ильич, Киров ва бошқа районларнинг хўжаликларида маккажўхори ўрадиган комбайнларнинг анчагина қисми ишлатилмаётир. Бинобарин Самарқанд районида дон учун маккажўхори 12 процент майдонда йиғиштирилган ва 57 та маккажўхори ўрадиган комбайннинг атиги 18 таси ишлатилмоқда. Навоий районида ўрим-йиғим салмоғи 26 процентни ташкил этиб, маккажўхори дони топшириш бўйича топшириқ бор-йўғи 5 процент бажарилган.

Ҳамма область ва районлар, юзлаб маккажўхорикорлик бригадалари «каҳрабо дон»дан мўл ҳосил олиш бўйича социалистик мажбурият қабул қилишган. Аммо, юбилей йили мажбуриятларини бажариш учун кураш ҳамма жойда ҳам авж олмаётибди. Боёвут районидаги «Ленинизм» колхозида маккажўхори етиштиришга масъулиятсизлик билан ёндашилган, хўжаликда ҳосилни нобудгарчиликсиз йиғиштириб олиш таъминланмаган. Оқибатда 42 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 41,7 центнердан дон олинди. Комсомолобод райони хўжаликлари ҳар гектар майдондан ўртача 43,3 центнер, Конимех районида 47,5 центнер, Комсомол районида — 51,6 центнер, Косонсой районида — 50 центнер, Задарё районида — 56 центнер, Ховос районида—55 центнер, Арнасой районида —55,4 центнер, Ворошилов районида — 61 центнер, Шўрчи районида — 64 центнердан маккажўхори дони янчиб олинаётир. Дон нобудгарчилигига, айниқса, сўталарнинг талон-тарож қилинишига қарши қўшимча чоралар кўриш, ҳар бир бригада, ҳар бир хўжалик, барча район ва областларда маккажўхори дони ҳосилдорлиги ҳамда ялпи ҳосил бўйича топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш керак.

Республиканинг кўплаб колхоз ва совхозлари ҳосил ўрим-йиғимини тезроқ тугаллаш учун интилиб, давлатга дон топширишни ҳам муваффақиятли олиб боряптилар. Тошкент области хўжаликлари маккажўхори дони сотиш бўйича топшириқни 63,8 процент бажардилар. Шундай бир пайтда Самарқанд областида бу топшириқ атиги 2,3 процент, Жиззах областида — 13,6 процент бажарилган. Айниқса, дон тайёрлаш бўйича Ғузор, Фарғона, Ильич, Хўжаобод, Жиззах, Октябрь ва бошқа қатор районлар орқада қолишаётир. Қўрғонтепа, Ленин, Когон, Бухоро, Китоб, Усмон Юсупов, Ленин йўли, Гагарин Мирзачўл, Пахтакор ва Дўстлик районларида анча миқдорда янчилган дон бўлишига қарамай, давлатга маккажўхори дони топшириш топшириғи асоссиз равишда суст кетяпти. Масалан, Қўрғонтепа райони хўжаликларида 2257 тонна маккажўхори дони бор, давлатга эса атиги 106 тонна — 3 процент дон топширилган, Мирзачўл районида — 5720 тонна дон йиғиштириб олинганига қарамай, унинг 383 тоннаси — топшириққа нисбатан 5,5 проценти давлатга сотилган.

Область, районларнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари мавжуд барча ўрим-йиғим комбайнларини ишга солиш, уларнинг унумдорлигини кўтариш, ўрим-транспорт отрядлари ишини бир маромда ҳамда уюшқоқлик билан ташкил этиш ҳисобига маккажўхори ўрим-йиғими суръатини кескин оширишлари керак. Асосий эътиборни механизаторлар, шофёрлар, колхозчилар ва ишчилар учун нормал маданий-маиший шароитни яратишдаги мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф этишга қаратиш лозим. Маккажўхори ҳосилини қатъий ҳисоб-китоб қилиш, сўталарни қуритишни жадаллатиш ва донни давлатга тезроқ топшириш керак.

Ўрим-йиғим ҳосил учун курашни баҳолайди. Ҳар бир далага табақалашган усулда ёндашиш, ўрим-йиғим ишларини ўз вақтида, юксак суръат ва аъло сифатда ташкил этиш маккажўхори етиштириш ҳамда давлатга сотиш бўйича Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни уддалашнинг заминидир.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

АКТИВЛИК ОШМОҚДА

Самарқанд районидаги Энгельс номли колхознинг кўпчилик бригадаларида цех партия ташкилотлари самарали иш олиб бормоқда. Шу кунларда уларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари давом этмоқда. 11-бригада коммунистлари ҳисобот-сайлов йиғилишига зўр уюшқоқлик ва активлик билан келдилар. Йиғилишда ташкилот сафидаги ҳамма коммунистлар тўла қатнашди. Бригада партия ташкилотининг секретари Ҳамро Ғаниевнинг ҳисобот доклади юзасидан беш коммунист сўзга чиқди. Бошқача қилиб айтганда, бригада партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида унинг ҳисобида турган коммунистларнинг 85 проценти сўзга чиқди.

— Ҳисобот даврида, — деди бригада партия ташкилотининг секретари Ҳ. Ғаниев, — 12 марта коммунистларнинг умумий йиғилиши ўтказилди. Уларда бригада партия ташкилотининг ҳаётига оид 20 дан ортиқ масала муҳокама қилинди.

Сабзавот, мева ҳосилдорлигини ошириш, ялпи маҳсулот етиштиришни кўпайтириш йил давомида коммунистларнинг диққат-эътиборида турди. Ҳар бир гектарда ва барча майдонларда тўла кўчат бўлишини таъминлаш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилди. Экинларни ўз вақтида суғориш ва озиқлантиришга доим аҳамият бериб борилди. Натижада бригада сабзавот экинларидан мисли кўрилмаган даражада юқори ҳосил етиштирди. Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили сабзавот тайёрлаш плани колхоздагина эмас, балки районда биринчи бўлиб бажарилди. Шу кунгача пландаги 847 тонна ўрнига 1055 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди. Ҳозирнинг ўзида бригадада ҳар гектарга ҳисоблаганда ҳосилдорлик 420 центнерданга тўғри келади.

Бригада партия ташкилотининг секретари Ҳамро Ғаниевнинг ўзи меҳнатда ажойиб намуна кўрсатмоқда. У бошлиқ бўлган звено ҳозиргача ҳар гектар ердан 500 центнердан ошириб сабзавот маҳсулотлари йиғиштириб олди. Цех партия ташкилотининг роли, таъсири коммунистларга партия топшириқлари бериб, унинг бажарилишини назорат қилиш туфайли муттасил ошиб бормоқда. Бригада коммунистларининг етакчиси кун сайин далада, коммунистлар орасида бўлади. Коллектив олдида турган вазифалар тўғрисида улар билан маслаҳатлашади. У ёки бу ишга доир масалаларни ўз вақтида ҳал қилиб боради. Бригада аъзолари ўртасида социалистик мусобақани ташкил этишга алоҳида эътибор беради. Кишиларни тарбиялаш масалалари билан изчил шуғулланади. Бригада коммунистлари ва комсомолларининг куч-ғайрати юбилей йили юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришга сафарбар этилган. Бу коллектив колхознинг Тошпўлат Қудратов бошлиқ бригадаси билан мусобақадош. Ҳар икки бригада ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганлиги муттасил текшириб борилаётир.

Йиғилишда коммунистлар бригада партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолияти тўғрисида баъзи бир танқидий мулоҳазаларни ҳам билдиришди. Жумладан, Усмон Акрамов ўз сўзида ҳосилдорликни янада кўпайтиришнинг мавжуд резерв ва имкониятларидан етарли фойдаланилмаётганлигини таъкидлади. Бригадада токзорлар, боғ-роғлар анча майдонни ишғол этади. Бироқ, ҳосилдорлик ҳали анча паст. Шу туфайли мева етиштириш ва давлатга топшириш оқсамоқда. Ҳатто бригада мева етиштириш бўйича ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилига мўлжалланган планни ҳам бажара олмади. Чунки токзор ва мевазорларда туп сони нормадагидан анча кам. Устига устак токлар ва мева дарахтларининг парвариши кўнгилдагидек ташкил этилмаётир.

Коммунист Абдулла Ҳайдаров ўз сўзида бригада далаларида етиштирилган мўл ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш, улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейини яна бир план миқдорида маҳсулот етказиб бериш билан нишонлаш учун барча имкониятлар борлигини кўрсатиб ўтди. Нотиқ бригада аъзолари ўртасида оммавий-сиёсий ишлар, лекция пропагандаси яхши йўлга қўйилмаганлигини, айниқса агитпункт, кутубхона ишлари шу куннинг юксак талабларига жавоб бермаслигини таъкидлади. Бригадада деворий газета кўпдан буён чиқарилмай қўйган. Музокарада сўзга чиққан Тошпўлат Акрамов, колхоз партия комитетининг секретари Фаттоҳ Эргашев, район партия комитетининг инструктори Л. Костиницина ўртоқлар ҳам партия сафини меҳнатда ўрнак кўрсатаётган илғор кишилар ҳисобига ўстириш, ёш коммунистлар билан ишлашни кучайтириш, комсомолга раҳбарликни яхшилаш сингари масалалар юзасидан фойдали фикр ва мулоҳазалар билдирдилар.

Коммунист Хушвақт Яхшибоев бошлиқ бу бригада ўтган йили 1100 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштирди. Бригада сабзавоткорлари Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига ялпи ҳосилни бу йил 1600 тоннага етказиш мажбуриятини олдилар. Бригада партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида ана шу юксак маррани эгаллаш тадбирлари белгилаб олинди.

Йиғилиш бригада партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли деб топди. Бригада партия ташкилотининг секретарлигига коммунист Ҳамро Ғаниев қайта сайланди.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

ҚОНУНЧИЛИК ВА ПРОКУРОР НАЗОРАТИ

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА СУҲБАТ

Совет давлатининг асосий мақсади — коммунистик жамият қуриш вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш социалистик демократияни янада ривожлантириш билан, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни тағин ҳам мустаҳкамлаш вазифалари билан узвий боғлиқдир. Янги жамият қурилиши, партия белгилаб берган улуғвор режаларнинг амалга оширилиши меҳнаткашларнинг юксак онглилигини, жамиятимиз барча аъзолари қонунларга тўла-тўкис риоя қилишларини талаб этади. Бу қоида СССР янги Конституцияси лойиҳасида аниқ ва равшан ифодалангандир.

Лойиҳанинг 4-моддасида «Совет давлати, унинг барча органлари социалистик қонунчилик асосида иш кўради, ҳуқуқ-тартиботни, жамиятнинг манфаатларини ва гражданларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилишни таъминлайди. Давлат муассасалари, жамоат ташкилотлари ва мансабдор шахслар СССР Конституциясига ва совет қонунларига риоя қилишга мажбурдирлар» деб ёзиб қўйилган. Лойиҳанинг «Сиёсий система» деб аталган биринчи бобидаги бу модда мамлакатимизда социалистик қонунчиликка мустаҳкам риоя қилинишини таъминлаш жуда муҳим сиёсий масала эканлигини кўрсатиб турибди.

Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларида совет кишилари масъулиятини оширишнинг муҳим шартидир. Давлат ҳокимияти ва бошқарувнинг барча органлари, муассасалари, корхоналар ва ташкилотлар фаолияти қатъиян қонун доирасида бўлиши, улар мавжуд қонунларга оғишмай амал қилишлари лозим. Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашнинг моҳияти ана шундадир.

Владимир Ильич Ленин қонунчиликка қатъий амал қилиш — Совет давлати иқтисодий ва сиёсий муваффақиятларининг гарантиясидир деб ҳисоблаган эди. Қонунларнинг ҳамма учун мажбурий эканлиги, уларнинг бажарилишини таъминлаш, қонунчиликнинг бутун Совет давлати учун бирлиги, уни социалистик жамият мақсадларига мувофиқ равишда ишлатиш, қонунчиликнинг юксак маданиятлилик билан узвий алоқаси, қонунларимизнинг тарбиявий аҳамияти, тартиб бузувчиларга қарши курашда кенг меҳнаткашлар оммасининг ёрдамига таяниш — қонунчилик ҳақидаги Ленинча таълимотнинг моҳиятини ташкил этади.

Аввало шуни айтиш керакки, янги Конституция лойиҳасида прокуратурага махсус боб бағишланган. Иккинчидан, СССР прокуратураси фақат министрликлар, уларнинг қарамоғида бўлган муассасалар, мансабдор шахслар ва гражданларнинг қонунларни аниқ ва бир хилда бажаришларини назорат қилибгина қолмай, лойиҳада кўрсатилишича, давлат комитетлари, идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижро қилувчи ва бошқарув органлари, колхозлар, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари томонидан ҳам қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилишини назорат қилиб туради.

Ҳозир амалда бўлган Конституциядаги каби лойиҳада ҳам прокуратура органлари ўз ваколатларини амалга оширишда ҳар қандай маҳаллий органлардан мустақил бўлиб, фақат СССР бош прокурорига бўйсунадилар, деб кўрсатилган.

Қонунчиликка қатъий амал қилиш ва уни таъминлаш партиянинг программ талабидир. «Биз совет қонунларини, совет жамиятининг манфаатларини, совет гражданларининг ҳуқуқларини қўриқлаб турган милиция, прокуратура, судлар, юстиция органлари фаолиятини такомиллаштиришга ҳар доим эътибор бериб келдик ва бундан буён ҳам эътибор бераверамиз, — деб таъкидлади ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС XXV съездида қилган Ҳисобот докладида. — Партия, давлат мана шу муассасалар ходимларининг машаққатли ва фахрли меҳнатини юксак даражада қадрламоқдалар, уларнинг составини яхши тайёрланган муносиб кадрлар билан тўлдириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар».

Совет давлати қонунчиликни мустаҳкамлаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш билан бир вақтда меҳнаткашларни юксак ижтимоий бурчни англаб етиш, жамият манфаатларига хилоф иш тутиш ҳолларига муросасиз бўлиш руҳида тарбиялашда ишонтириш усулидан кенг фойдаланмоқда. КПСС Программасида таъкидланганидек, коммунизм қураётган жамиятда ҳуқуқ-тартиботни бузиш ҳолларига ва жиноятларга ўрин бўлмаслиги керак. Лекин, ҳозирча жиноят қилиш ҳоллари учраб турар экан, жамият учун хавфли жиноятлар қилаётган, социалистик турмуш қоидаларини бузаётган, ҳалол меҳнат қилиб кун кечиришни истамаётган шахсларга нисбатан қаттиқ жазо чоралари қўлланилиши лозим. Асосий эътибор жиноятларнинг олдини олишга қаратилиши керак.

Қонунчиликни мустаҳкамлаш — бу фақат прокуратура, милиция, суд органларининг иши бўлибгина қолмай, айни вақтда совет органларининг, касаба союзлар, комсомол ташкилотлари ва бутун жамоатчиликнинг ҳам муқаддас ва шарафли ишидир.

Ўнинчи беш йиллик — сифат ва самарадорлик беш йиллигидир. Улкан халқ хўжалик планларини бажаришда хўжасизлик, кўзбўямачилик, бепарволик каби иллатларга қарши кураш олиб бориш, бу ишда ҳуқуқий ва бошқа воситалардан самарали фойдаланиш, давлат, молия, план-шартнома, меҳнат интизомига қаттиқ амал қилиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ва янги кишини шакллантириш қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибга риоя қилиш устидан прокурор назоратини кучайтиришни талаб этади. Хўжалик фаолиятида қонунчиликка риоя қилиш устидан прокурор назорати ўрнатишни яхшилаш, давлат интизомини бузишга қарши, планларни бажаришда кўзбўямачиликка йўл қўйиш ва давлатга бериладиган ҳисоботларни бузиб кўрсатиш каби ҳолларга қарши курашни кучайтириш муҳим вазифалардан ҳисобланади.

Сифатсиз, стандарт бўлмаган ёки комплектсиз маҳсулот ишлаб чиқариш каби ҳолларга барҳам бериш, социалистик мулкни сақлаш ҳақидаги қонунчиликни аниқ бажариш устидан прокурор назоратини ўрнатиш, хўжасизлик, кўзбўямачилик, давлат ва жамоат мулкини талон-тарож қилишга қарши курашни кучайтириш прокуратура органларининг муҳим вазифасидир. Шуни айтиш керакки, прокуратура қонунга хилоф хатти-ҳаракатни фош қилиш билан кифояланиб қолмайди. У бундай ҳаракатнинг қайта содир бўлмаслиги учун унинг сабабларини ва шароитларини, уни келтириб чиқарадиган омилларни аниқлаб бартараф қилиши, айбдорларни жавобгарликка тортиши керак.

Ўзбекистон прокуратура органлари бу борада бир қанча ишларни амалга оширмоқда. Сўнгги вақтда прокурорлар қонун талабларини принципиаллик билан ҳимоя қилмоқдалар. Қонунларни бузиш ҳолларига қарши кескин кураш олиб бормоқдалар. Кейинги йилларда республика прокуратура органлари томонидан давлат мулкига кўз олайтирувчилар, порахўрлар фош қилинди. Кўзбўямачилик, хўжасизлик, исрофгарчиликка йўл қўйгани учун, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаргани учун бир қанча шахслар жиноий жавобгарликка тортилди.

Жиноятга қарши курашда прокуратуранинг асосий вазифаси ҳар бир содир бўлган жиноятни тўла очиб ташлашдан иборат. Токи бирорта ҳам жиноятчи жавобгарликдан қочиб қутила олмасин.

Жиноятчиликка қарши курашда ҳуқуқ-тартиботни сақлаш органлари фаолиятини координация қилиш прокуратура органлари зиммасига юклатилган. Шуни айтиш керакки, жиноятчиликни бутунлай тугатиш мураккаб вазифа, шунинг учун ҳам тартиб бузиш ва жиноятчиликка қарши курашда прокуратура, ички ишлар министрлиги ва Юстиция министрлиги билан бирга кенг жамоатчилик актив иштирок этиши керак.

Бу ишда совет органлари, касаба союзлари, меҳнат коллективлари, кўнгилли халқ дружиналари ва ўртоқлик судлари катта амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни бутун чоралар билан кучайтириш керак. Чунки кўпгина жиноятлар, ишда бракка йўл қўйиш, ишлаб чиқариш жароҳати, прогул қилиш ичкиликбозлик оқибатида юз беряпти.

КПСС XXV съезди қарорларини ва СССР янги Конституцияси лойиҳасида ўз ифодасини топган социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ҳақидаги қоидаларни бажаришда гражданларни ҳуқуқий тарбиялашни ҳар томонлама яхшилаш, уларда жамият ва давлат олдидаги юксак маънавий масъулиятни шакллантириш, совет қонунчилиги нормаларини ҳурмат қилиш ва унга амал қилишни ҳар бир кишининг ички эҳтиёжига айлантириш айниқса муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон ССР прокуратура органларининг ходимлари ўз ишларини янада такомиллаштириш, прокурор назоратини тинмай кучайтириш ва жиноятга қарши курашни янада активлаштириш учун конкрет тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу билан улар КПСС XXV съезди қарорларини ва ўнинчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли адо этиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Н. БЎРИХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР прокурори, II-класс давлат юстиция маслаҳатчиси.

Социалистик мамлакатлардан келган студент-ёшлар республикамиз пойтахтидаги олий ўқув юртларида практикани ўтиб бўлгач, шу кунларда меҳнат семестрини қурилишларда ўтказишмоқда. Суратда: студент-ёшлар тошкентлик қурувчи Г. Расулев билан суҳбатлашмоқдалар.

А. Авазов фотоси (ЎзТАГ).

«АРКТИКА» МУЗЛИКЛАР ОША

БАРЕНЦ ДЕНГИЗИ. «Арктика» атом музёрар кемаси. (ТАСС махсус мухбири Н. Константинов). «Арктика» атомоходи бугун эрталаб сўнгги муз тўсиғини ёриб ўтиб, Баренц денгизи сувига чиқди. Бу воқеа шимолий кенгликнинг 80-градусида, Франц Иосиф ери оролларининг ғарбий чеккаси яқинида содир бўлди.

Шундай қилиб, марказий қутб ҳавзасининг ҳозирга қадар актив сузиш мумкин эмас деб ҳисоблаб келинган муз майдонларидан совет атомоходи денгизда сузиш тарихида биринчи марта муваффақиятли равишда ўтди. «Арктика» музёрари етти сутка сузиб, яъни мўлжалланган муддатдан уч баравар тезроқ вақт ичида Лаптевлар денгизидан Шимолий қутбнинг географик нуқтаси орқали Баренц денгизигача кенг қутб ёйи ҳосил қилди. Бир минг икки юз миллядан ортиқ йўлнинг мана шу энг оғир қисмида кўп йиллик жуда қалин муз майдонлари ва муз тепаларини ёриб ўтишга тўғри келди. Сузиш кўпинча музнинг қаттиқ қисуви ва қалин туман туфайли кўриш қийин бўлган шароитларда ўтди. Бу эса қутб кашшофларининг навигация вазифаларини анча мушкуллаштирди.

Атомоход экипажи ва юқори кенгликка қилинган экспедиция қатнашчилари СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гуженконинг умумий раҳбарлиги ҳамда капитан Ю. С. Кучиев қўмондонлигида Ватаннинг фахрли топшириғини аъло даражада бажардилар — Ер шари чўққисига денгиз йўлини очдилар.

«Арктика» атомоходи Мурманскка қараб келмоқда.

ХУШХАБАРЛАР

«ЛУЧ» САМОЛЁТЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА. Тўрткўлдаги аэропорт кеча-кундуз ишлайдиган бўлиб қолди. Бу ерда самолётларни қўндирувчи «Луч» системаси ишга туширилди. Бу система самолётларни тунда қабул қилиб олишни таъминлайди. Беш йиллик мобайнида Қорақалпоғистоннинг бошқа шаҳарларида ҳам ҳаво кемаларини қабул қилиб оладиган шундай системалар фойдаланишга топширилади.

* * *

НОВАТОРЛАРНИНГ МИЛЛИОНИ. Тошкент Тўқимачилик комбинатининг новаторлари ва ихтирочилари беш йиллик бошидан буён бир миллион сўм маблағни тежадилар. Юбилей йилига қабул қилинган социалистик мажбурият анча ошириб бажарилди: ўтган бутун бир йил мобайнида қанча рационализаторлик таклифи киритилган бўлса, худди шунча таклиф киритилди. Янгиликлар иш унумини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам бермоқда.

* * *

ОВЧИЛАР ВА БАЛИҚЧИЛАР УЧУН. Ўзбекистон Металлургия заводининг дам олиш базаси дастлабки меҳмонларни қабул қилди. Бу база Сирдарё бўйида — Саломатинск оролида жойлашган. Ҳар шанба ва якшанба кунлари ов ва балиқ овлаш ишқибозлари бу ерга келадилар. Шинам уйчалар дам олувчилар ихтиёрига бериб қўйилган. Умумий ошхона ҳам бор. Келгусида дам олиш базаси ҳар куни 500—600 кишини қабул қила оладиган бўлади.

(ЎзТАГ).

60

ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ ШОНЛИ ЙЎЛИ

Бутун прогрессив инсоният билан бирга Совет Иттифоқи меҳнаткашлари ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш учун зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар, қадамба-қадам улкан зафарлар қучмоқдалар.

Ўзбекистонда қудратли ишчилар синфининг вужудга келиши совет тузумининг асосий ғалабаларидан биридир. Шунинг учун ҳам КПСС ишчилар синфида ўз мамлакатининг, ўз давлатининг хўжайини туйғусини меҳр билан тарбиялаб келмоқда.

Ўзбекистон ишчилар синфининг шаклланиш ва ривожланиш жараёни социализм йўлидан бораётган мамлакатлар ва халқларга хос бўлган умумий қонуниятлар асосида юз берди ва айни вақтда ўзига хос хусусиятларга эга бўлди. Гап шундаки, мамлакатимизда, конкрет тарихий шароит шундай таркиб топдики, социалистик революция СССРнинг марказий районларида ва унинг қолоқ чекка ўлкаларида, жумладан Ўзбекистонда қарийб бир вақтнинг ўзида ғалаба қозонди. Шунга кўра ўзбек халқининг миллий, яъни иқтисодий ва маданий тенглиги анча тез рўёбга чиқди.

Ўзбекистонда совет аппаратини ва социалистик экономика негизини яратиш йўлларида катта тўсиқлар ва қийинчиликлар юз берди. Бу ҳол айниқса қишлоқ хўжалигини қайта ўзлаштиришда яққол сезилди. Шундай бўлишига ўлкада Россиянинг марказий районларига нисбатан феодализм сарқитларининг анча кучли бўлганлиги, иқтисодий ва маданий қолоқлик сабаб бўлди. Бунинг устига саноат пролетариати кам эди (1919 йилда республикада атиги 18 мингга яқин ишчи бор эди, холос), руҳонийларнинг аҳолининг қолоқ табақаларга таъсири анча кучли эди. Маҳаллий миллат ичидан чиққан зиёлилар қарийб йўқ эди.

Ўзбекистон большевиклари республика партия ташкилотлари раҳбарлигида ишлаб чиқариш ва тақсимот устидан ишчи контролини ўрнатиш, саноатни национализация қилиш соҳасида тадбирлар кўрдилар. Ишчилар фабрика ва заводларда социалистик саноатни бошқаришнинг турли хил формаларини жорий этдилар. Ўзбекистон ишчилар синфи қишлоқда социалистик революцияни амалга оширишда фаол қатнашди.

Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар уруши даврида совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун жуда қийин шароитларда иш кўрган бўлсалар, хўжалик вайроналигини тугатиш учун кураш даврида улар бундан ҳам қаттиқ қийинчиликларни енгдилар. Чор империясининг собиқ мустамлакаси бўлган ва бир вақтлар В. И. Ленин «соф типдаги мустамлака» деб атаган Ўзбекистон экономикаси мустақил равишда ва Россиядан ажралган ҳолда ривожлана олмас эди. 1918 ва 1919 йиллардаги гражданлар уруши шароитида мамлакатнинг бутун қолган қисми билан доимий иқтисодий алоқанинг йўқлиги ёш ўлканинг халқ хўжалигига қаттиқ таъсир кўрсатарди. Пахта тозалаш, ёғ ва совун заводларининг аксарияти хом ашё ва ишчи кучи етишмаслигидан, шунингдек техника асбоб-ускуналари эскирганлигидан ишламас эди. Айниқса 1920 йилда босмачилар заводларнинг кўпчилигини қаттиқ вайрон қилиб юборди. Натижада 91 та пахта ва 5 ёғ заводи ишдан чиқди. Бу корхоналарда 400 та жин машинаси, 200 та линтер ва 15 та пресс бор эди.

Ўзбекистон ишчилар синфи составида халқ хўжалигини қайта тиклаш даврида жиддий ўзгаришлар рўй берди. Чунки, совет давлати гражданлар урушидан тинч социалистик қурилиш даврига, ҳарбий коммунизм сиёсатидан янги иқтисодий сиёсатга ўтган, йирик саноат, транспорт ва қишлоқ хўжалигини қайта тиклашга ғайрат билан киришган эди.

Республикада ишчилар синфининг шаклланиши ва ўсишида миллий республикаларда, айниқса Ўрта Осиёда хотин-қизлардан ходимлар тайёрлаш катта аҳамиятга эга бўлди. Ўзбекистон партия ва совет ташкилотлари хотин-қизларни озод қилиш ва уларни халқ хўжалигини ривожлантиришга кенг жалб қилиш иши билан кенг шуғулландилар. Жумладан, 1925 йилнинг 13 октябрида Ўзбекистонда Хотин-қизларнинг меҳнат шароитини ўрганиш ва яхшилаш бўйича комиссия мажлисида тўқимачилик саноати корхоналарида ишловчи хотин-қизларнинг аҳволи тўғрисидаги доклад тингланди. Унда тўқимачилик саноатида қўл меҳнатини қўлланишни кенгайтиришга, ўзбек аёлларини ўргатиш учун уларни малакали ишчиларга биркитиб қўйишга қарор қилинди. Комиссия хотин-қизларни пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган бўлимларга, пахтачилик ходимлари тайёрлайдиган курсларга жалб этишга қарор қилди.

Агар Россия марказида хотин-қизларни ишлаб чиқаришга жалб этиш, аввало халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган бўлса, Ўзбекистонда ўзбек хотин-қизларини озод қилиш ва уларни актив ижтимоий фаолиятга жалб этиш сиёсий аҳамиятга ҳам эга бўлиб, уларни озод этишнинг муҳим йўлларидан бири бўлди.

Халқ хўжалигини қайта тиклаш даврининг сўнгги йилига (1925 йил) келиб, Ўзбекистон ССР ишчи ва деҳқонларининг моддий аҳволи анча яхшиланди, уларнинг сиёсий активлиги ошди. Саноатнинг қайта тикланиши ва ривожланиши ишчилар синфини сон жиҳатдан ўстиришга олиб келди. Уларнинг сони 1924 йилнинг 1 январида 6244 нафар бўлса, 1926 йилнинг 1 январига келиб 14824 кишини ташкил этди.

Халқ хўжалигини социалистик реконструкция қилишга ўтиш даврида Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети ишчилар синфини, барча меҳнаткашларни тежаш режимини амалга ошириш ва меҳнат унумдорлигини кўтариш учун, маҳсулот таннархини камайтириш ҳамда янги саноат корхоналари қуриш, эскиларини реконструкция қилишга капитал маблағларнинг қўшимча манбаларини топиш учун курашга сафарбар этиш юзасидан катта ва самарали ишларни авж олдириб юбордилар. Партия ташкилотлари, ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ташаббуси билан республикада социалистик рационализация учун ватанпарварлик ҳаракати авж олди.

Илғор инженерлар, техниклар ва ишчилар 1926—1927 йилларда 1.5 мингга яқин рационализаторлик таклифлари киритдилар. Бу ҳол миллион-миллион сўм халқ маблағини тежаб қолиш имкониятини берди. Бош Қизил шарқ устахоналарининг ўзида 1926 йилнинг июль—август ойида 12028 сўм тежаб қолинди. Шу устахоналарда тежаш режими ўтказила бошлаган вақтдан буён тежаб қолинган умумий сумма 35251 сўмни ташкил этди.

Мамлакатни социалистик индустрияллаштириш саноатнинг турли тармоқларидаги ишчи отрядларининг нисбатини анча ўзгартирди. Оғир саноатда, айниқса металлни қайта ишлаш ва машинасозликда ишчиларнинг сони кескин ошди. Ўзбекистон ССРда йирик саноат корхоналарининг сони 1925—1926 йиллардаги 141 дан 1927—1928 йилларда 191 га етди. Саноат кадрларини территориал жойлаштиришда ҳам жиддий ўзгаришлар юз берди. Ишчи аёлларнинг абсолют миқдори ҳам, уларнинг саноат ишчилари орасидаги салмоғи ҳам ошди.

Мамлакатимиз ҳаётининг ҳар бир тарихий босқичида Ўзбекистон ишчилар синфи социалистик қурилишнинг янги вазифаларига лаббай деб жавоб берувчи кўпдан-кўп ижодий ташаббуслар билан чиқди. 1928—1932 йилларни ўз ичига олган биринчи беш йиллик — социализмнинг бутун фронт бўйлаб кенг ҳужум қилиши беш йиллиги халқнинг, айниқса ишчилар синфининг мисли кўрилмаган меҳнат кўтаринкилиги билан нишонланди. Бу даврда мамлакатда ҳар куни ўрта ҳисобда бир саноат корхонаси ишга тушар, икки совхоз, бир-икки МТС, қарийб 115 колхоз барпо этилар, янги шаҳарлар ва ишчи посёлкалари бунёдга келар, темир йўл магистраллари ёткизилар эди.

Ўзбекистон халқ хўжалигида саноатнинг салмоғи ҳам муттасил ортиб борди. Агар 1928—1929 йилларда саноатнинг халқ хўжалигидаги салмоғи 19 процентни ташкил этган бўлса, 1929—1930 йилга келиб 27 процентга кўтарилди. Биринчи беш йиллик даврида республика саноат қурилишига 250 миллион сўм сарфланди, 192 корхона, шу жумладан қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи фойдаланишга топширилди, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа қатор корхоналар қурилабошланди. 1929—1930 йилларда Ўзбекистонда ишсизлик батамом тугатилди.

Капитал қурилиш миқёслари кенгайган сари, инженер-техник ходимлар ва малакали ишчилар тайёрлаш масаласи актуал бўлиб қолди. Ўзбекистонда бу масалани ҳал қилишга шунинг учун ҳам алоҳида эътибор берилдики, бу ерда ишчилар синфи ҳали ёш бўлиб, айниқса маҳаллий миллат орасидан чиққан юқори малакали кадрлар жуда кам эди. Шуни назарда тутиб, курслар, мактаблар, техникумлар сони йил сайин кўпайтирилди. Улар саноатнинг тобора кўп тармоқларини қамрай бошлади. 11 минг киши ишлайдиган республика саноати йўли билангина уч йил ичида (1930—1933 йиллар) курсларда, мактабларда ва бошқа ўқув юртларида уч минг мутахассис тайёрланди. Иттифоқ миқёсидаги саноатда ҳам ишлар шу зайилда олиб борилди. Айни вақтда ишчиларни бевосита фабрика ва заводларнинг ўзида ўргатиш тажрибасидан ҳам кенг фойдаланилди. Биринчи беш йиллик мобайнида 60 мингдан кўп малакали ишчи тайёрланди. Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, маҳаллий миллатлардан ишчи кадрлари тайёрлашда рус ишчилари айниқса катта жонбозлик кўрсатдилар. Москва, Ленинград, Урал ва бошқа саноат марказларидан Ўзбекистонга турли ихтисослар бўйича малакали кадрлар тайёрлаш учун кўплаб мутахассислар келдилар. Жумладан, 1931 йилда Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг илтимосига биноан Москва ва Иваново областларининг тўқимачилик фабрикалари Фарғона тўқимачилик фабрикасига 151 ходим, жумладан 11 инженер ва техник юбордилар. Ўша йилда партиямиз Марказий Комитети Ўзбекистон пахта тозалаш саноатига 300 юқори малакали тўқувчи ишчи юборди.

Ўзбекистонда биринчи беш йиллик даврида машинасозлик, химия, цемент, консерва ва шу сингари бошқа янги саноат тармоқлари вужудга келтирилди. 1932 йилда республика саноат маҳсулотининг салмоғи бутун халқ хўжалиги маҳсулотининг 50 процентини ташкил этди.

Илгари қолоқ бўлган, ривожланмаган миллатларнинг амалий тенглигини таъминлаш негизи сифатида социалистик индустрияллаштириш Россиянинг собиқ чекка ўлкаларида, жумладан Ўзбекистонда Совет Иттифоқининг бошқа районларидагига нисбатан тез суръатлар билан олиб борилди. Айни вақтда ҳар бир районга, жумладан Ўзбекистонга мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини янгидан жойлаштириш доирасида алоҳида ўрин ажратилди. Ўзининг географик ва тарихий таркиб топ-

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ АВГУСТ КЕНГАШИГА

МАКТАБ, ОИЛА, ЖАМОАТЧИЛИК

Ёш авлодни марксизм-ленинизм ғояларига садоқат руҳида, уларда илмий дунёқарашни шакллантириш, ўқишга муҳаббат ва коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялаш биз, совет ўқитувчилари олиб бораётган ўқув-тарбиявий ишлар мазмунини ташкил этади.

Дарҳақиқат, тарбия масаласи, шубҳасиз, катта ва мураккаб масала. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин ўқиш-ўқитиш ишларини ёш авлоднинг унумли меҳнати билан бирга қўшиб олиб бормай туриб, келгуси жамиятнинг олий мақсадини тасаввур қилиб бўлмайди: унумли меҳнатсиз ўқиш ва билим олиш ҳам, ўқимасдан ва билим олмасдан туриб, унумли меҳнат қилиш ҳам техника ва фаннинг ҳозирги даражаси талаб қилган юксакликка кўтарила олмаган бўлур эди, деб ёзган эди. Доҳиймизнинг тарбия соҳасидаги бу васиятини чуқур ҳис этган мактабимиз ўқитувчилари ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштириб, ўқувчилар билимини ошириш устида тинмай меҳнат қилмоқда.

Мактабимиз коллективи болаларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларни фан асосларидан баҳраманд қилишда оила билан ҳамкорликда ибратли ишларни амалга оширмоқда. Моҳир педагогларимиз бола тарбиясидаги янгидан-янги ижодий ишлари билан оилаларга яқиндан ёрдам бераётирлар. Натижада, таълим-тарбия ишлари ва дарс савияси кундан-кунга яхшиланиб бормоқда. Буни шундан ҳам кўриш мумкинки, 1976—1977 ўқув йилида «яхши» ва «аъло» ўқиганлар анча кўпайди, ўзлаштирмовчилар сони эса кескин камайди. А. Чен, М. Ҳабибулина, О. Қосимова, М. Убайдуллаева, М. Акрамова каби йигирмага яқин ўқитувчи ўз фанларидан юз процент ўзлаштиришга эришмоқда.

Давр суръати биз, педагоглар, ота-оналар ва жамоатчилик олдига янгидан-янги талаблар қўймоқда. Бу ўқувчиларга чуқур билим бериш, уларни ҳар жиҳатдан давримизга муносиб, одобли, маънавий гўзал кишилар қилиб тарбиялашдан иборат. Донодан бир куни: «Дунёда энг яхши нарса нима?» деб сўраганларида у: «Фарзанд!» деб жавоб қайтарган экан.

Аслида ҳам, шундай! Фарзанд — жамиятнинг барқарорлиги, ота-онанинг бахт-саодати.

Фарзандларнинг кўпчилиги ота-она меҳр-муҳаббатини ҳамиша ҳис қилади, садоқатли бўлиш, ота-онага раҳматлар ёғдириш учун ҳаракат қилади. Бундай ёшлардан ҳамиша эл миннатдор. Улар тўғрисида «Фалончининг боласи кўп қобил чиқди-да! Барака топсин», — дейдилар. Ота-онага бундан ҳам катта бахт борми?! Агар бошқалар бирор бола тўғрисида «безори бўлиб кетибди» деб лаънат айтсалар-чи? Бу ота-онага ниҳоятда оғир ботади, уларнинг қайғусига қайғу қўшади. Шунинг учун бола тарбияси тўғрисида ҳамма, ҳамиша ўйлаши, бу бировнинг боласи, деб ножўя хатти-ҳаракатига бефарқ қарамаслиги керак.

Шаҳримизда, шунингдек, бизнинг микрорайонимизда келажагимиз эгалари — ёш авлоднинг тарбияси тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётган, ўзининг маънавий қиёфаси билан ўғил-қизларига ижобий таъсирини кўрсатиб, чинакам оила бошлиғи бурчини шараф билан адо этаётган, эл ҳурматига сазовор бўлаётган Холматжон Раҳматов, Абдурашид Мамажонов, Солижон Мирзаев, Комилжон Сотволдиев каби ота-оналаримиз борки, биз улар билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Биргина мисол: биз билан бўлган суҳбатда юқорида номи тилга олинган Ленин район колхозлараро қурилиш ташкилотида хизмат қилувчи Холматжон Раҳматов шундай деди: «Биз Водопроводная кўчасида яшаймиз. Қарамоғимизда етти нафар ўғил-қиз бор. Буларнинг каттаси Маъмурахон 10-синфда, Одилжон 8-синфда, Мукаддасхон 6-синфда, Мамлакатхон 4-синфда, бошқалари эса қуйи синфларда аъло баҳолар билан ўқишяпти. Ахлоқ-одоби ҳам яхши, болаларимиздан ҳамма ўқитувчилар ҳурсанд. Бундай ютуқларга шунинг учун ҳам эришдикки, биз ўз фарзандларимизни ёшликдан қунт билан ўқишга тайёрладик, мактаб ва ўқитувчи ҳақида аниқ тасаввур ҳосил қилиб, уларда билим даргоҳига қизиқиш ва ўқитувчиларга ҳурмат ҳиссини уйғотдик. Уларни қоғозлардан фигуралар ясашга, турли бўёқларни ишлатишга, кичик ва содда шеърларни ёдлашга, ёшларига мос қўшиқлар айтишга ўргатдик. Болаларимизни айрим ҳарфларни ёзишга ва ёзганларини талаффуз этишга ўргатдик. Уларнинг ҳужжатлари топширилган мактаб, унга бориладиган йўл ва кўча қоидалари билан таништирдик. Биринчи сентябрда фарзандларимизни гулдасталар билан мактабга кузатдик. Буларнинг ҳаммаси уларнинг билим олишга бўлган интилишини оширди».

Лекин, орамизда шундай ота-оналар ҳам борки, улар ўз фарзандларининг тарбиясига кам эътибор беради. Бундай ота-оналар ўз болаларини кийинтириш, овқатлантириш билан кифояланиб, фарзандларининг кундалик ҳаёти билан, яъни уларнинг нима ишлар билан шуғулланаётгани, нималарга қизиқаётганлиги, дарсларни қандай тайёрлаётганлиги, ўқиши ва интизоми билан камроқ шуғулланадилар. Натижада бундай ота-оналарнинг фарзандлари ўта ўйинқароқ, кўпчилик ўқитувчиларнинг дарсларига лоқайд муносабатда бўлишади. Шугина эмас, улар ҳатто жамоат тартибини бузишади, бемаҳалда кўча-кўйда, бозорларда, кинотеатрларда номаъқул ишлар билан шуғулланадилар.

Яна шундай ота-оналар ҳам борки, мактабга чақирсангиз келмайдилар. Бу билан улар бола тарбиясига жиддий зарар келтирадиларки, бунинг оқибати нималарга олиб келишини аниқ тасаввур этиш учун А. С. Макаренконинг қуйидаги сўзларини эслайлик: «Тарбия ҳаётимизнинг энг муҳим томонидир. Болаларимиз тарихни яратувчи гражданлар ва келажакдаги ота-оналардир. Аммо шугина эмас, қариган чоғимизда бахтиёр ҳаёт кечириш демакдир. Борди-ю, уларни нотўғри тарбияласак, ғам-ғусса орттириш, кўз ёши тўкиш, ҳатто Ватан олдидаги оғир ва жуда оғир айбимиздир».

Ота-оналар ўз фарзандларига топшириқ ёки бирор бир маслаҳат берганда, унга дағдаға қилмаслиги, қўрқитмаслиги, умидсизлантирмаслиги керак. Аксинча, уни инсон сифатида ҳурматлаши, меҳрибонлик қилиши, у билан дўстона, ширин муомалада бўлиши, унга самимий меҳрибонлик кўрсатиши лозим. Шу билан бирга талабчанликни ҳам унутмаслиги шарт.

Бола тарбиясида ўқувчиларнинг «Кундалик дафтар»ларининг юритилиши диққатга сазовор нарсалардан бири ҳисобланади. Чунки, «Кундалик дафтар» ота-онага боланинг ўзлаштириши, одоби-ахлоқи ва интизоми ҳақида маълумот берувчи бирдан-бир кўзгу. Шунинг учун ҳам Холматжон Раҳматов қилганидек, ҳар бир ота-она ўз фарзандининг «кундалик дафтари»ни доим кўздан кечириб бориши лозим. Бу нарса боланинг масъулиятини оширади, ота-онанинг фарзандига бўлган эътиборини кучайтиради.

Хулоса шуки, ҳар бир совет оиласи фарзандларини шундай тарбиялашлари керакки, бу ҳақда гап кетганда кишилар «Отаонангга, ўқитган мактабингга балли!» десин. Дарвоқе, ота-оналар комитети мактабда болалари ўқийдиган кишилар ташкилотидир. Бу комитет зиммасига мактаб ўқитувчиларига ҳар томонлама ёрдам бериш, оилада бола тарбиясини яхшилаш вазифаси юклатилган. Бизнингча, комитет аъзолари синф раҳбарлари билан бирга интизомсиз ва тарбияси оғир ўқувчиларни ҳисобга олиб, улар билан алоҳида ишласа, қизиқишларига қараб ҳар хил тўгаракларга жалб этса, айрим ота-оналарнинг бола тарбиясидаги хатти-ҳаракатларини комитет йиғилиши ёки иш жойида коллектив ўртасида муҳокама этсалар бола тарбияси борасида яхши иш қилган бўлар эдилар.

Бинобарин, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ота-оналар ва оила аъзоларининг вазифаси — бўлажак ўринбосарларни партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигидан тўла баҳраманд қилишдан, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашдан, янги ахлоқий талаблар барча совет кишиларининг, коммунизм қурувчиларнинг муқаддас бурчи, ички эҳтиёжи бўлиб қолишдан иборат.

СССР янги Конституцияси лойиҳасига «СССР гражданлари болаларни тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилиши, уларни ижтимоий фойдали меҳнатга тайёрлаши, социалистик жамиятнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириши шарт» эканлиги алоҳида модда қилиб киритилиши ёш авлод ҳақидаги ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далилигина бўлиб қолмай, партия XXV съезди қарорларини бажаришда мактаб, оила ва жамоатчилик зиммасига катта масъулият ҳам юклайди.

Х. ҚУРБОНОВ,
Андижон область Ленинск шаҳридаги 1-ўрта мактабнинг тарих ўқитувчиси.

оламда нима гап

◆ ҲИНДИСТОН: СУНЪИЙ ЙЎЛДОШ ЛОЙИҲАСИ ТАЙЁР

◆ ПЕРУ: РЕАКЦИЯГА ЗАРБА БЕРИШГА ДАЪВАТ

◆ АФРИКА: ЖАНГЛАР ВА ИХТИЛОФЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН!

◆ АҚШ: ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИНИНГ САФАРИ

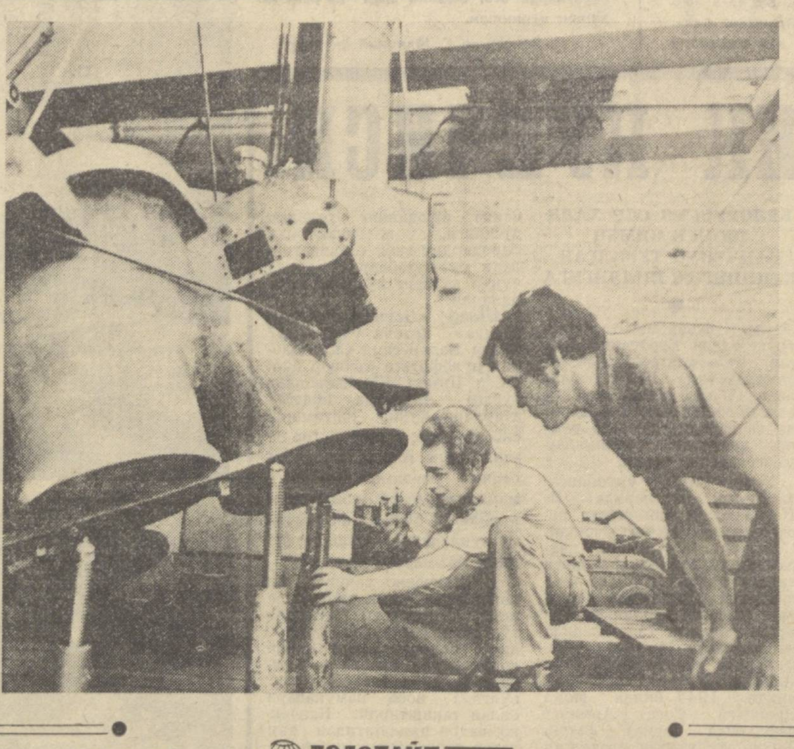

Германия Демократик Республикаси корхоналари меҳнатчилари ўртасида юқори ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ва иш сифати учун социалистик мусобақа муваффақиятли ривожланмоқда. Бу йил у Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги белгиси остида ўтмоқда. Суратда: Совет Иттифоқи нефть-химия ва цемент саноати учун компрессорлар етказиб берадиган Лейпцигнинг «Пумпен-унд геблэзеверк» заводининг цехи.

АДН—ТАСС фотоси.

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ДАЪВАТИ

ЛИМА. Реакциянинг кирдикорлари кучайганлиги муносабати билан Перу меҳнаткашлари умумий конфедерацияси ҳушёр бўлиб туриш тўғрисида пролетариатнинг оммавий ташкилотларига мурожаат қилди. Мамлакатдаги ана шу энг йирик касаба союз бирлашмасининг бу ерда эълон қилинган баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Перу халқининг душманлари ва у билан иттифоқ тузаётган авантюристик кайфиятдаги ўта сўл унсурлар иғвогарлик мақсадида ишчиларни ҳукуматга қарши чиқишга ундамоқдалар.

Ички реакция ва империализмнинг жиноий ниятларидан кузатган мақсади Перу халқи революцион кучларининг кейинги вақтларда эришилган бирлигига барҳам бериш ва меҳнаткашлар касаба союзларининг обрў-эътиборини тўкишдан иборат.

Перу меҳнаткашлари умумий конфедерацияси ватанпарвар кучларни реакциянинг кирдикорларига зарба беришга даъват этди. (ТАСС)

СССР—ҲИНДИСТОН: САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

Ҳиндистонда Ернинг иккинчи сунъий йўлдоши лойиҳаси ишлаб чиқилди. Ернинг биринчи сунъий йўлдоши каби иккинчи йўлдош ҳам совет ракетаси ёрдамида орбитага чиқарилади. Экспериментдан кузатилган мақсад — Ерни космосдан тадқиқ этиш имкониятларини ўрганиб чиқишдир.

Фан ва техника давлат комитетида ТАСС мухбирига қуйидагиларни хабар қилишди: ҳозирги вақтда икки мамлакатнинг ҳамкорлиги фан ва техниканинг етакчи тармоқларини қамраб олмоқда. Масалан, совет ва ҳинд мутахассислари бир қанча вирус касалликларига қарши кураш проблемаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Уларнинг иш планига мувофиқ, ҳисоблаш техникаси такомиллаштирилади, генераторларнинг янги типлари ишлаб чиқилади, металлар коррозиясига қарши кураш олиб борилади, янги бинокорлик материаллари вужудга келтирилади, стандартлаштириш ва метрология проблемалари ишлаб чиқилади.

Иқтисодий ҳамкорлик ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларда муҳим роль ўйнайди. Ҳиндистонда Совет Иттифоқининг ёрдами билан неча ўнлаб саноат корхоналари қурилди ёки қурилмоқда. Бхилаи ва Бокаро металлургия заводлари, Хардвардаги электр ускуналар заводи, Ранчидаги оғир машинасозлик заводи ва бошқа корхоналар ана шу амалий алоқаларнинг рамзи бўлиб қолди. Ҳиндистонда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган корхоналар мамлакатда ишлаб чиқарилаётган ҳамма пўлатнинг қарийб учдан бир қисмини, қазиб чиқарилаётган нефтнинг ярмини, металлургия заводлари учун керакли машина-ускуналарнинг 80 процентини, оғир электр ускуналарнинг 60 процентини тайёрлаб бермоқда.

Бу ҳамкорлик ўзаро манфаатдорлик асосида олиб борилмоқда. Ҳиндистон мамлакатимиздан қурилиш учун кредит, машина ва ускуналар олиб, мутахассисларнинг ёрдамидан фойдаланиб, Совет Иттифоқига хилма-хил моллар етказиб бериш йўли билан қарзини узмоқда. Ҳиндистон 70 дан кўпроқ номдаги молларни етказиб бермоқда. Улар орасида Ҳиндистоннинг экспорт қиладиган анъанавий моллари — газлама, кўн-чарм, жут, тамаки, кофе, чой, шунингдек хилма-хил саноат маҳсулотлари бор. Кейинги ўн йил ичида ҳар икки мамлакат ўртасидаги товар обороти тўрт баравардан зиёд кўпайди. Товар обороти 1976—1980 йилларда аввалги беш йилликдагига нисбатан бир ярим-икки баравар ортади. Ҳиндистон ҳозирги вақтда СССРнинг ташқи савдо оборотида Осиёдаги ривожланаётган мамлакатлар ўртасида биринчи ўринни эгаллаб турибди.

Бошқа соҳаларда ҳам Совет—Ҳиндистон алоқалари кенгайиб бормоқда. Совет Иттифоқи миллий кадрлар тайёрлашда дўст мамлакатга катта ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқида ўқиган ёки стажировкадан ўтган ҳинд мутахассисларининг сони 50 минг нафардан ҳам ошиб кетди.

Совет кишилари шу кунларда Ҳиндистон мустақиллигининг 30 йиллигини нишонлаб, ҳар икки мамлакат ва ҳар икки халқ ўртасидаги дўстлик ва самарали ҳамкорлик муносабатлари муттасил мустаҳкамланиб, кенгайиб бораверади, деб ишонч билдирмоқдалар.

В. КУЛИКОВ,
[ТАСС].

Москва.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА

Чехословакия Фанлар академиясининг Прага яқинидаги Ондржейова шаҳрида жойлашган астрономия институти территориясида йирик космик лаборатория қурилиши бошланди. Олимлар ва мутахассислар уч қаватли кенг бинода космик фазони тадқиқ этиш учун мўлжалланган асбоб ва аппаратларни тайёрлайдилар ҳамда синаб кўрадилар. Янги лаборатория 1980 йилда олимлар ихтиёрига топширилади.

СССР «Интеркосмос» программаси доирасида космосни тадқиқ этишда бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик қилмоқда.

МЕХИКО

Мексикада меҳнатга қобилиятли кишиларнинг 40 процентидан кўпи тўла ёки қисман ишсиздир. Меҳнат ва социал таъминот министри Педро Охеда Паульеда шу тўғрида хабар берди. У ана шу проблемани ҳал этиш учун ҳар йили 600 минг кишини иш билан таъминлаш, шунингдек ишлаб турган корхоналарда иш шароитини яхшилаш зарур, деб таъкидлади.

Министрнинг айтишича, Мексика экономикасининг давлат сектори ҳам, хусусий сектори ҳам муҳтож бўлган кишиларнинг ҳаммасини иш билан таъминлай олмайди ва бу проблема Латин Америкасидаги қарийб ҳамма мамлакатларга хос проблемадир. Латин Америкаси бошидан кечираётган иқтисодий қийинчиликлар бартараф қилинмаган тақдирда 2000 йилга бориб қитъада 100 миллионга яқин киши ишдан маҳрум бўлади, деди Охеда Паульеда.

КИТО

Амбато шаҳри техника университетининг ўқитувчилари ва студентлари Эквадорда демократик ер ислоҳоти ўтказилсин ва йирик латифундиячиларнинг бебошлиги тўхтатилсин, деб талаб этдилар. Университет раҳбарлигининг эълон қилинган баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: латифундиячилар мамлакатда ер ислоҳоти ўтказилишига йўл қўймаслик мақсадида деҳқонларга қарши ҳар қандай методлардан, шу жумладан репрессия чораларидан фойдаланмоқдалар. Чимборасо вилоятида жуда ташвишли аҳвол рўй берди. Бу вилоятдаги деҳқон хонадонларининг кўпи ерга эга эмас ва аввалгидек ҳозирда ҳам помешчиклар қўлида батрак бўлиб ишлашга мажбурдир.

Баёнот қишлоқда ярим феодал муносабатларни тугатиш учун кураш олиб бораётган деҳқонларнинг ҳаққоний талабларини қўллаб-қувватлайди.

[ТАСС].

АФРИКА МУГУЗИ РАЙОНИДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

АДДИС-АБЕБА, 22 август. (ТАСС). Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг раиси Менгисту Хайле Мариам мамлакатда умумий ҳарбий сафарбарлик ўтказилажагини эълон қилди. У радио орқали сўзлаб қуйидагиларни айтди: «душманларимиз узоқ вақтдан буён ҳозирлик кўриб келган қуролли тайёргарлик Ҳарар, Эритрея, Сидамо ва Бале вилоятларида очиқдан-очиқ қуролли ҳужумга айланди». Мамлакатнинг шимолида, деди у, бир қанча шаҳарларни Эритрея сепаратчилари ишғол қилдилар. Сомали қуролли кучлари мамлакатнинг шарқий қисмида уруш қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда жанубдаги Бале ва Сидамо вилоятларида ҳам Сомалининг мунтазам қўшинларига қарши жанглар давом этмоқда.

«Ғарбий Сомали озодлик фронти» деб аталган фронт ниқоби остида мамлакатнинг шарқ томонида Сомали ва баъзи араб мамлакатларининг қуролли кучлари чегарамиздан ўтиб, территориямизнинг бир қисмини вақтинча босиб олганлиги ҳам бизга аён бўлиб қолди ва бу нарса ҳужжатлар билан тасдиқланди. Улар бу территорияда Эфиопияга қарши «ҳукумат»ни вужудга келтиришлари ва бу «ҳукумат»ни таниганликларини эълон қилишлари, кейинчалик эса бу «ҳукумат» гўё Сомали билан иттифоқ бўлишни истайди, деб айтишлари мумкин.

Менгисту Хайле Мариам Эритреядаги аҳволга тўхталиб, бундай деди: ҳозирги вақтда шимолда ажнабий давлатлар артиллерия, ракета ва бронетанк техникасидан фойдаланиб, Эфиопиянинг мунтазам армияси ва халқ милицияси отрядларига қарши жанг қилмоқдалар. Улар Эритреядаги турли сепаратчи ташкилотлар номидан ҳаракат қилмоқдалар. Бу ерда Эритреяни Эфиопиядан ажратиб олиш режалари тузилмоқда. Бу ерда ажнабий давлатлар ва «Эритрея озодлик фронти» номидан «ҳукумат» тузишга уринмоқдалар. Бу «ҳукумат»ни Эфиопияга қарши кайфиятдаги режимлар дарҳол тан олиш ва уни араб мамлакатлари иттифоқига қабул қилиш учун уриниб кўрадилар.

НАЙРОБИ, 22 август. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилотининг бош секретари Уильям Этеки-Мбумуа Африка бирлиги ташкилотига аъзо бўлган барча давлатларни Африка мамлакатлари чегараларини мустақилликка эришилган пайтда белгиланган шаклда ҳурмат қилишга даъват этди.

У бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида шундай деди: Сомали Огаден территориясини даъво қилаётганлигига қарамай, Африка бирлиги ташкилоти бу территорияни Эфиопияга қарашли деб ҳисоблайди ва «Ғарбий Сомали озодлик фронти»ни озодлик ҳаракати, деб тан олмайди. Давлатлараро муносабатларда, деб таъкидлади у, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принципига қатъий риоя қилиш лозим.

АККРА, 22 август. (ТАСС). Ганада чиқадиган «Пиплз ивнинг ньюс» газетаси ўз шарҳларида қуйидагиларни уқтириб ўтади: халқаро империализм ва реакция кучлари Сомали ва Эфиопиянинг прогрессив тараққиётини орқага буриб юбориш, бу мамлакатларда социалистик жамият қуриш мақсадида чуқур социал ва сиёсий ўзгаришларнинг амалга оширилишига халақит бериш учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Бу кучлар ҳозирги вақтда «бўлиб ол ва ҳукмронлик қил» тактикасини қўллаб, Африкадаги қардош халқларни бир-бири билан тўқнаштиришга уринмоқдалар.

Империализм Қизил денгизга туташ районда ўз стратегиясини амалга оширишда арабларнинг реакцион доираларига катта умид боғламоқда. Ана шу доираларнинг ёрдами билан бу районда ўта кетган миллатчилик, сепаратизм ва шовинизм авж олдирилмоқда. Бундан кузатилган мақсад аввало, Эфиопия революциясига путур етказишдир, деб уқтириб ўтади «Пиплз ивнинг ньюс» газетаси.

Газета қитъанинг шимоли-шарқида қуролли можарога чек қўйиш жуда зарур эканлигини таъкидлайди. Газета Африкадаги барча тараққийпарвар кучларнинг манфаатларини кўзлаб, антиимпериалистик бирдамлик ва яхши қўшничилик руҳида сулҳ музокараларини бошлашга даъват этади.

С. ВЭНСНИНГ ХИТОЙГА САФАРИ

ВАШИНГТОН. АҚШ давлат секретари С. Вэнс визит билан ХХРга жўнаб кетди. У учиб кетиш олдидан мухбирларга Хитой раҳбарлари билан учрашган вақтда ташқи сиёсатга доир кўп масалаларни, шунингдек АҚШ билан ХХР ўртасидаги икки томонлама муносабатларни, шу жумладан бу муносабатларни нормаллаштириш масаласини муҳокама қилиш ниятида эканлигини айтди.

Бу — Ж. Картер маъмуриятидаги раҳбар арбоблардан бирининг Хитойга қилаётган биринчи визитидир. АП агентлиги таъкидлаб ўтганидек, Вэнсга ҳамроҳ бўлган расмий шахслар «ХХР билан юксак даражадаги алоқаларни тиклаш пайти келди», демоқдалар. Шу билан бирга, ана шу расмий кишилардан бирининг айтишича, АҚШ «Тайванни қўлдан бериб қўйишга уриниш деб талқин этилиши мумкин бўлган ҳеч қандай чорани кўриш ниятида эмас».

Маълумки, АҚШ «ўзаро мудофаа» тўғрисидаги шартномага мувофиқ Тайванни қўллаб-қувватлаш мажбуриятини олган эди. Бу мажбурият Америка—Хитой муносабатларини нормаллаштириш йўлидаги асосий ғовдир.

(ТАСС).

АҚШ ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИ ВАКИЛИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. АҚШ давлат департаментининг вакили бундай деди: Америка ҳукумати Жанубий Африка Республикаси ҳукуматига иккинчи марта мурожаат қилиб, ядро бомбасини синаш мақсадида портлатишга тайёрланаётганлиги ёки бунга ҳозирлик кўрмаётганлигини маълум қилишни сўради. Америка ҳукумати айни вақтда бундай синовлар «энг оғир оқибатлар рўй бериши»га сабаб бўлиши мумкин, деб Преторияни огоҳлантирди.

Давлат департаменти вакилининг хабар беришича, Жанубий Африка Республикаси Америка томонидан бир ҳафта илгари, яъни Жанубий Африка Республикасида ядро қуроли синовларига тайёргарлик кўрилаётганлиги тўғрисида совет матбуотида хабарлар пайдо бўлганидан кейин берилган биринчи саволга жавоб қайтармади. Биз, деди вакил, Совет Иттифоқи ядро қуролининг тарқалишидан биз каби ташвишланаётганлигини биламиз ва биз шу масала юзасидан совет баёнотига жиддий эътибор бердик.

(ТАСС).

ган халқ хўжалиги хусусиятига кўра Ўзбекистон пахтачилик ва пиллачиликка ихтисослашди.

Ўзбекистон халқ хўжалигини реконструкция қилиш кенг авж олдирилганлиги натижасида иккинчи беш йилликда ишчилар синфи 1933 йилдаги 424,9 минг кишидан 1937 йилда 572,9 минг кишига кўпайди. Шулардан ярмини маҳаллий миллатлардан, асосан ўзбеклар орасидан чиққан кишилар ташкил этди. Ишчилар синфи структураси ҳам кескин ўзгариб, тамомила янги касб — электрик, химик, забойчи ва шу сингари бошқа касбни эгаллаган ишчилар пайдо бўлди.

Ўзбекистон ССРнинг учинчи беш йиллик плани республикани янада индустрлаштириш плани бўлди. Унга «ВКП(б) XVIII съездининг норационал ва узоққа юк ташишларни тугатиш, шунингдек СССРнинг илгари иқтисодий жиҳатдан қолоқ бўлган районларини янада юксалтириш мақсадида саноатни хом ашё районларига ва истеъмол районларига яқинлаштириш тўғрисида»ги қарори асос бўлди.

Ўзбекистон ишчилар синфи учинчи беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш учун курашнинг олдинги сафларида борди. Республика партия ташкилотлари социалистик мусобақага моҳирона раҳбарлик қилдилар. Чирчиқ электр-химия комбинати, Тошкент тўқимачилик комбинати, Фарғона ёғ заводи, Марғилон пиллакашлик комбинати ва бошқа кўпгина саноат корхоналари кўп станокчилар ҳаракатини авж олдирдилар. Янги техника базасида ишлаб чиқариш муттасил такомиллашиб борганлиги, социалистик мусобақанинг янги-янги формалари вужудга келганлиги меҳнат унумдорлигини тағин ҳам ошириш имконини яратди. Шу тариқа ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги жиддий тафовутларни тугатиш жараёни бошланди. Республика тўқимачилик саноати корхоналарининг ўзидагина 1940 йилнинг охирига келиб 5 минг ишлаб чиқариш новатори, 300 дан ортиқ станокчилар бор эди.

Улуғ Ватан уруши ишчилар синфи сафларига янги жиддий ўзгаришлар киритди. Кўпчилик ишчилар Совет Армиясига кетди. Армия сафларига чақирилган бу ишчилар, барча совет кишилари сингари, жасур солдатлар, талантли офицерлар сифатида жанг қилдилар. Ўзбекистон ишчилар синфи фронт орқасида ҳам мислсиз жасорат кўрсатиб, ҳаракатдаги армияни ғалаба учун зарур бўлган барча нарсалар билан узлуксиз таъминлаб турдилар.

Уруш йилларида Совет Армиясининг муҳим арсеналларидан бирига айланган Ўзбекистонда социалистик индустрияларштиришнинг жараёни интенсив давом этди, ишчилар синфининг сони ўсиб борди. Саноатга бўлган талаб тобора ошиб борганлиги ва уруш вақтининг қийинчиликларига қарамай ишчилар ишлаб чиқариш планларини ортиғи билан ошириб бажардилар. Масалан, электр энергияси ишлаб чиқариш 1943 йилда 141,4 процент, нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш 104,5 процент, химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш 106 процент бажарилди ва ҳоказо.

Миллионларнинг оммавий жанговар ва меҳнат қаҳрамонлиги, фидокорлиги туфайли чуқур социал-сиёсий ва маънавий ўзгаришлар юз берди. Совет ишчиларининг маънавий қиёфаси, уларнинг юксак сиёсий-ахлоқий фазилатлари, ватанпарварлиги ва интернационализми фавқулодда куч билан намоён бўлди.

Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугагач, бутун совет халқи сингари Ўзбекистон ишчилари ҳам Коммунистик партия ва совет ҳукумати раҳбарлигида оғир индустрияни муттасил ўстириш негизида халқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантиришга астойдил киришдилар. Тинч хўжалик қурилишига ўтиш малакали ишчилар синфи сафини янада кенгайтиришдан иборат жуда муҳим вазифани кун тартибига қўйди. Чунки, Ўзбекистоннинг меҳнат ресурслари уруш йилларида 300 мингдан кўп кишига қисқарган эди. Ишчилар синфи сафларини тўлдиришда 1940 йилда барпо этилган Давлат меҳнат резервлари системаси асосий манба бўлди.

Урушдан кейинги биринчи беш йиллик давридаёқ республика саноатига ФЗО, кон саноати ва ҳунар мактабларини битириб чиққан 26,7 минг ёш ишчи келиб қўшилди. Бу эса Ўзбекистон меҳнат резервлари системаси бўйича шу вақтга қадар тайёрланган бутун ишчилар миқдорининг учдан икки қисмини ташкил этди.

Урушдан кейинги даврда партия ва касаба союз ташкилотлари ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг малакасини ошириш учун курашни кенг авж олдириб юбордилар. Республиканинг ҳамма жойларида илғор меҳнат методлари мактаблари, тўгараклар, техникумлар, иккинчи касбни ўргатувчи мактаблар очилди ва ҳоказо. Баъзи саноат корхоналарида инженерларнинг аспирантлар группаси очилди.

Ўзбекистонда социалистик қурилиш муваффақиятлари саноатни ички резервлар ҳисобига малакали ишчи кучлари билан тўла таъминлаш учун қулай шароит яратиб берди. Бундан ташқари, Ўзбекистон бошқа қардош республикаларга, жумладан РСФСРга саноат кадрлари билан мунтазам ёрдам кўрсата бошлади.

Ўзбекистон саноат ишлаб чиқаришнинг кўпгина турларини ривожлантириш даражаси жиҳатидан ҳорижий Шарқ давлатларидагина эмас, балки Ғарбдаги қатор капиталистик мамлакатлардан ҳам ўзиб кетди. Ишчилар синфи ўзининг бутун куч-ғайратини СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини ҳал қилиши — аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича қисқа тарихий вақт ичида энг ривожланган капиталистик мамлакатларни қувиб етиш ва улардан ўзиб кетиш вазифасини ҳал қилишга қаратди.

Ўзбекистон ишчилар синфи совет ҳокимиятининг 60 йили мобайнида республика меҳнаткашларининг авангардига айланди. Ҳозир республикада ярим миллионга яқин ишчилар бўлиб, уларнинг ярмидан кўпроғи маҳаллий миллат вакилларидир. Ишчиларнинг Ўзбекистон Коммунистик партияси составидаги салмоғи ҳам тобора кўпайиб бормоқда. Шундай қилиб КПСС XXIV ва XXV съездларининг партия составида ишчилар синфининг етакчи ўрин эгаллаши керак, деган кўрсатмалари оғишмай амалга оширилмоқда. 1975 йилда партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинганлар ичида ишчилар 49 процентни ташкил этди. 1970 йилда эса бу рақам 42,5 процентни ташкил этганди.

Революцияга қадар Ўзбекистон саноатида бир неча ўн хотин-қизгина ишлар эди. Ҳозирги вақтда эса саноатда ишлаётганларнинг 60 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Бу жиҳатларни назарда тутиб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланган Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг Қўшма тантанали мажлисида Ўзбекистон хотин-қизлари коммунизм қурилишда актив қатнашаётганликларини, улар орасидан ўнлаб ва юзлаб меҳнат қаҳрамонлари етишиб чиққанлигини алоҳида таъкидлаган эди.

Бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари сингари Ўзбекистон ишчилар синфи ҳам фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини интенсивлаштиришда актив қатнашмоқда. Ҳозирги вақтда ҳар ўн ишчидан тўққиз киши социалистик мусобақада фаол қатнашмоқда. 1,5 миллион ишчи коммунистик меҳнат учун ҳаракатда иштирокчидир.

Социалистик жамиятнинг энг илғор, уюшган ва сиёсий етук кучи бўлган ишчилар синфи маркcча-ленинча идеология билан қуролланган ҳолда халқ ҳаётининг барча томонларига — сиёсий, иқтисодий, социал ва маънавий томонларига тобора ҳал қилувчи таъсир кўрсатмоқда.

В. ШАПОВАЛЕНКО,
тарих фанлари доктори, профессор.

ДЕНГИЗ БЎЙИДАГИ ОРОМГОҲ

Қора денгиз бўйида кўп қаватли кўркам бино салобат тўкиб турибди. Бу ерга «Ўзбекистон» санаторийси жойлашган. Санаторийда меҳнаткашларнинг дам олишлари учун қулай шароитлар яратилган. Суратларда. «Ўзбекистон» санаторийси асосий биносининг кўриниши (юқорида). Пастки суратларда эса, ошхона зали ва рақс залининг кўриниши.

З. Пенсон ва Е. Юдицкий фотолари.

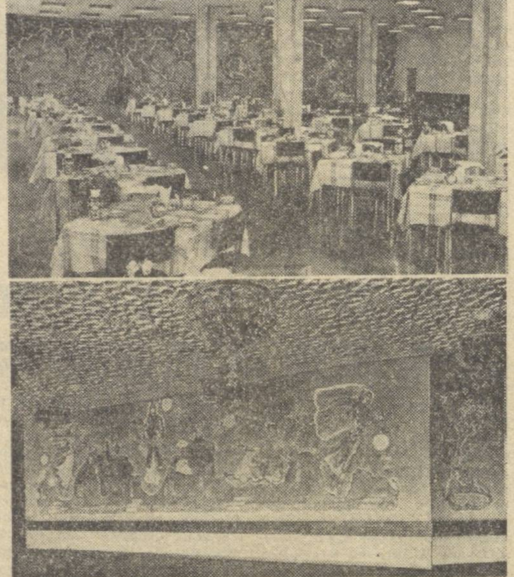

ДЎСТЛИК КУЙЧИСИ

БЕЛОРУССИЯ ССР ХАЛҚ ШОИРИ ПИМЕН ПАНЧЕНКО ТУҒИЛГАН КУННИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

Белорус совет адабиётининг атоқли намояндаси, Белоруссия ССР халқ шоири Пимен Емельянович Панченко ижоди кўп миллатли совет маданиятининг ўзига хос ёрқин саҳифаларини ташкил этади.

Пимен Панченконинг илк шеърлари 1934 йилда матбуотда кўринган эди. Мана, қирқ йилдан ошдики, шоир қизғин илҳом билан меҳнат қилиб келмоқда. Шу йиллар ичида унинг 20 дан ортиқ шеърлар китоби, ўнлаб ажойиб достонлари эълон қилинди. Панченко асарлари СССРдаги кўпгина қардош халқлар ва бир қатор чет мамлакатлар тилларига ҳам таржима қилинган.

Пимен Панченко ижоди совет халқининг кундалик ҳаёти ва бунёдкор меҳнати, кураши, орзу ва интилишлари билан чуқур ҳамнафас. Ҳаёт кун тартибига қўйилаётган янги масалалар, воқелик ва инсон характерида туғилаётган янгиликлар шоирни ҳамиша илҳомлантириб келди ва унинг жўшқин қалб эҳтирослари билан суғорилган поэтик асарларига мавзу бўлди. Унинг шеъриятида публицистик руҳ самимий лирик ҳис-туйғулар билан узвий қўшилиб кетган.

Пимен Панченконинг шодиёна ва ёрқин, мазмундор биринчи китоби «Қатъий ишонч»да (1938 й.) коллектив хўжаликларга бирлашаётган белорус қишлоғидаги революцион ўзгаришлар, табиат, она-ерга, меҳнатга чуқур меҳр қўйган кишиларнинг беғубор ҳис-туйғулари куйланади. У халоскор Қизил Армия сафида хизмат қила бошлаган 1939 йилда немис фашизми ёққан уруш олови Европани борган сари кенгроқ қамраб олмоқда эди. Шу сабабли, орадан кўп ўтмай, дунёга келган унинг янги асарларида ташвишли, безовта руҳли, драматик кечинмалар ўз ифодасини топди.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки пайтларида П. Панченко ҳарбий газета редакциясида хизмат қилди. Совет жангчиларининг қаҳрамонлиги, ватанпарварлиги ҳақида ҳикоя қилувчи публицистик мақолалар, очерклар, лавҳалар билан бир қаторда фронт газеталарида ва марказий матбуот саҳифаларида унинг жуда кўп жанговар шеърлари босилиб чиқди. 1944 йилда шоир Эрондаги Совет Армияси сафларида хизмат қилди. Худди шу даврда яратилган унинг «Эрон кундаликлари» шеърлар тўплами белорус совет лирикасининг ёрқин ватанпарварлик намуналаридан ҳисобланади.

«Эрон кундаликлари» Пимен Панченко ижодида халқаро мавзунинг бошланишидир. Урушдан кейинги йилларда шоир ер юзининг кўпгина мамлакатларида бўлди. Турли халқлар ҳаёти билан яқиндан танишди. Бу саёҳатларнинг натижаси ўлароқ, унинг ижодида «Олис бекатларда», «Кенг дунё», «Саёҳат ва ишқ китоби», «Нью-Йорк лавҳалари» номли янги шеърий тўпламлар пайдо бўлди. П. Панченко ижодининг халқлар дўстлиги, интернационал биродарлик каби етакчи ғоялари бу китобларда янада чуқур ва кенг кўламда ифодаланди.

Шоир «Чақмоқ шуъласи остида» китоби учун 1967 йилда Белоруссия ССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Пимен Панченконинг сўнгги йилларда яратган асарлари ўткир ижтимоий-сиёсий руҳ билан суғорилган. Унинг ғоявий юксак ва бадиий баркамол шеърияти мамлакатимизда коммунизм қурилиши авж олган ҳозирги кунларнинг жўшқин руҳиниараннум этади.

П. Панченко ҳақида гап кетар экан, унинг таржимонлик фаолияти тўғрисида тўхталмасдан ўтиб бўлмайди. У белорус халқини қардош халқлар адабиёти, жумладан, ўзбек шеъриятининг кўпгина ноёб намуналари билан таништирди. Панченко жаҳон шеъриятидан ҳам қатор таржималар қилди.

Пимен Панченко жамоат арбоби ҳамдир. У республика Олий Советининг депутати, Тинчликни ҳимоя қилиш Белоруссия ССР республика комитетининг раиси.

Қардош белорус адабиётининг улкан намояндаси, ажойиб совет шоири Пимен Панченкони ўзбек китобхонлари ҳам қутлуғ 60 ёшга тўлган куни билан чин қалбдан қутлайдилар ва унга узоқ умр, янада улкан ижодий ютуқлар тилайдилар.

Х. ЖУМАЕВА,
Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти аспиранти.

САНЪАТ: КАМОЛОТ САРИ

АМУ ТАРОНАЛАРИ

Амударё соҳилидаги Тўрткўл шаҳрида ўсиб улғайган ва ёшлигидан мусиқага қизиққан Отажоннинг ижодий йўли мактаб бадиий ҳаваскорлик тўгарагидан бошланди. Тоғаси, таниқли созанда Йўлдош Оллашукуров, хоразмлик етук санъаткорлар Комилжон Отаниёзов, Ҳожихон Болтаевлар таълимидан баҳраманд бўлиб, ижрочилик маҳоратини тинмай ошира борди.

Мана ҳозир Отажон Худойшукуров Бердақ номидаги ҚҚАССР давлат филармониясининг «Аму тўлқини» ашула ва рақс ансамблига раҳбарлик қилаётир. Яккахон ижрочилик соҳасидаги маҳорати учун 1974 йилда филармониянинг бир гуруҳ атоқли санъаткорлари қаторида у ҳам Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Отажоннинг музика санъати соҳасидаги таланти ўзбек халқ қўшиқларини, жумладан, Хоразм мақомларини, совет композиторларининг асрларини оригинал услуб, тиниқ мусиқий оҳанг, тенор овоз билан ижро этишда яққол намоён бўлмоқда. Халқ достонларидан олинган ва ўзи куй басталаган қўшиқлар, Уйғуннинг «Агар севсанг», Абдулла Ориповнинг «Биринчи муҳаббатим», Жамол Камолнинг «Истар», Омон Матжоннинг «Наргис» шеърлари асосида яратилган қалбларга яқин қўшиқлар, «Хоразм сегоҳи», «Сувора» сингари мақом-ҳаволари Отажоннинг тори ва овозида ўзгача таровват ва жўшқинлик касб этади.

Санъаткор репертуарининг тематик доираси кенг. Ватан, Коммунистик партия, дўстлик, тинчлик, меҳнат ва муҳаббат мавзуларидаги куйлар, қўшиқлар унинг ижоди мундарижасини ташкил қилади.

Отажон Худойшукуров раҳбарлик қилаётган коллектив Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб катта концерт программаси тайёрламоқда. «Октябрни шарафлаймиз» деб аталган бу янги программага миллий куйлар, қўшиқлар, рақслар билан бир қаторда қардош халқлар музика санъатидан ҳам намуналар киритилган.

Ансамблнинг интернационал ижодий коллектив эканлигини алоҳида қайд қилиш лозим. Тамара Худойназарова, Ким Нелли каби яккахон ашулачилар, Ойгул Бердишева, Римма Нигматуллина каби рақкосалар, хуллас, турли миллатга мансуб истеъдод эгалари ўз санъатлари билан юксак дидли томошабинларни хурсанд қилмоқдалар.

«Аму тўлқини» ансамблининг етакчиси, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Отажон Худойшукуров ижодий камолот сари интилиб, чодир санъат хазинасидан теран ва нозик садоларни қалбига жо қилиб уларни яна халқимизга, замонамизга хизмат қилдирмоқда. Унга янги ижодий парвозлар тилаймиз.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
Ф. ЗОҲИДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

ГЎЗАЛСАН, ҲАЁТ!

Бир хат изидан

«Умуртқангиз синибди. Уни фақат операция билан тузатиш мумкин. Қўрқманг, ҳеч нима кўрмагандай бўлиб кетасиз». 17-шаҳар касалхонаси нейрохирургия бўлими мудири Одил Ортиқовнинг мана шу сўзлари мени ҳаётга муҳаббатимни, яшашга бўлган ишончимни янада оширди. Шифокорларнинг ҳаётбахш тиғи менга қайта ҳаёт ато қилди. Шунда ҳаётнинг нақадар гўзаллигини яна бир бор ҳис қилдим. Халоскорларимга умрбод таъзим қиламан.

Роза Ботирова, Тошкент шаҳар, 2-«Қорақамиш массиви».

Қўлимизда ушбу хат билан 17-шаҳар касалхонасига кириб борганимизда қуёш найзага келган эди. Салқин, баҳаво касалхона территорияси сўлим боғни эслатади. Бош врач Ҳусан Абдуллаев асаб касалликлари бўлимида ремонт ишларини кўздан кечираётган экан.

— Сизни қизиқтирадиган янгиликлар йўқ эмас, — деди у, — асаб касалликлари бўлими хоналари қайта ремонт қилиняпти. Айрим хоналар кенгайтириляпти. Улар янги замонавий медицина асбоблари билан жиҳозланяпти. Шундай қилиб, шифокорлар учун ҳам, беморлар учун ҳам қулай шарт-шароит яратилади. Ўринлар сони оширилади. Яна бир-икки янгилик устида тўхталиб ўтишга тўғри келади. Маълумки, партия-ҳукуматимиз Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва меҳнат ветеранларига беқиёс ғамхўрлик кўрсатмоқда. Бундай кишилар билан суҳбатлар уюштиряпмиз. Суҳбат пайтида уларга қандай медицина хизмати кўрсатилаётганини, ишимиздаги ютуқ-камчиликларни аниқлаб оляпмиз. Шифохонамизда ўн кундан кўп ётган беморларга «Стационаримиз ҳақидаги фикр-мулоҳазаларингиз» деган анкета тарқатишни одат қилдик Анкета тўлдираётган киши шифокорлар хизматига баҳо бериши, йўл қўйилаётган камчиликларни очиб ташлаши, истак ва таклифлар билдириши мумкин. Шу тариқа умумий ишимизни янада мақсадга мувофиқ ташкил этишимиз, кўпроқ беморлар эътирофига ва эъзозига сазовор бўлган врачларни моддий, маънавий рағбатлантириб боришимиз имкони туғилади.

Бош врач нейрохирургия бўлимига бошлар экан, бўлим ҳақида, унинг ишбилармон ва жонкуяр ходимлари ҳақида жўшиб гапириб берди. Бўлим мудири хонасига кирганимизда навбатчидан бўлак ҳеч ким йўқ экан. — Қолганлар операция хонасида, — тушунтирди у.

Операция хонасида уч киши. Улардан бири Одилжон қўлда тиғи билан ўртада туриб ёнидагиларга кўрсатма берарди У ўз ишига шундай берилиб кетган эдики, операцияни кузатиш учун қулай жой танлаганимиздагина бизни сезиб қолди. Унинг қўлида гоҳ тиғ, қайчи ёки гоҳ шприц пайдо бўлиб қолар, ҳаммасини усталик билан ишлатарди. Тиғ орқа миясида ҳаракатга келганда беморнинг инграган овози эшитилди. Жарроҳ вазмин ва чаққонлик билан касал жойни топди. У мана шу саноқли дақиқалар жуда кўп нарсани ҳал қилишини яхши тушунар ва шунинг учун ҳам бутун борлиғи билан ҳаракат қиларди. Ҳал қилувчи палла бошланди. Лекин жарроҳ ташқи кўринишидан босиқ, вазмин бўлиб, ҳаяжони сезилмасди. Чақнаб турган кўзларидан беморга бўлган қайноқ меҳрини, ўз касбига нисбатан масъулият ва садоқатини, ўзига қатъий ишонч ва талабчанликни уқиб олиш мумкин эди. Балки худди шу паллада у беморнинг эртанги ҳаёти тўғрисида, яна жонажон коллективига, оиласига қайтиши тўғрисида ўйлаётгандир. Балки у бир неча соатдан кейин кўзида севинч ёши билан унга узоқ умр тилайдиган беморнинг миннатдорчилигига нима деб жавоб беришни кўнглидан ўтказаётгандир?! Бутун вужуди билан ўз ишига берилиб кетганидан, атрофдагиларни унутганидан у фақат бир нарсани — операция столида ётган инсонни ҳаётга қайтариш устида барча имкониятлардан фойдаланаётганини сезиб олиш қийин эмасди.

Ниҳоят, жарроҳ елкасидан оғир юк кўтарилгандай жилмайди. Бу кайфият ҳаммамизнинг енгил тин олишимизга сабабчи бўлди. Кейинроқ, бамайлихотир суҳбат чоғида Одил Ортиқов бир воқеани гапириб берди:

— Бир ёшгина болани операция қилганимиз ҳеч ёдимдан чиқмайди. Касалхонага келтирилганда мияси қаттиқ жароҳатланиб, пардаси йиртилган эди. Онаси Ф. Расулмуҳамедова йиғлаб, ўғлининг ҳаётини сақлаб қолишни илтимос қиларди. Дақиқалардан ютишимиз кераклигини ҳар биримиз — медицина фанлари кандидати Маҳмуд Мақсудов ҳам, тажрибали, қўли енгил жарроҳлардан Р. Турдиниёзов ва Тоҳир Орзубоевлар ҳам яхши тушуниб турардик. Аҳволи оғир беморни зудлик билан операцияга тайёрладик. Бу ишни қандай уддалаганимиз мана бу миннатдорчилик дафтарида қайд қилинган.

Камтарлик билан узатилган дафтар варағининг бир-икки жойида ҳарфлар чаплашиб кетган, афтидан беморнинг онаси севинчидан, бахтиёрликдан кўз ёшларини тиёлмаган эди. «Ўғлимга ва менга қайта умр бахшида этган сиз, шифокорларга чинор умрини, мендек бахтиёр она севинчини тилайман..» дейишларди унда. Оддий ва буюк онанинг бу тилагида катта маъно бор эди.

А. МАННОПОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭЛЕКТРОН ЧОРРАҲАЛАРДА

Арманистон ССР Фанлар академияси ҳисоблаш маркази билан Ереван университетининг ходимлари яратган пьезополимер пленка кўча ҳаракатини бошқаришни автоматлаштиришда янги имкониятлар очиб берадн. Олимлар ҳозир унинг ёрдами билан ўтаётган транспортни назорат қилиш самарали методларини ишлаб чиқмоқдалар.

Серқатнов шаҳарларда шу мақсаддаги системалар ишлаб турибди. Аммо улар учун махсус тоннелларда кабель ётқизилади. Янги метод анча содда — пьезополимер пленка машина ўтадиган асфальт бетига ёпиштирилаверади. У механик тебранишларни электр сигналларига айлантириш қобилиятига эгаки, бу сигналларни олисга юборса бўлади.

М. ЕРЕМЯНЦ,
ТАСС мухбири.

Ереван.

СПОРТ

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Бугун марказий «Пахтакор» стадионида чарм қўлқоп усталарининг халқаро учрашувига старт берилади. Пахтакор ўлка боксчилари Германия Федератив Республикасидан меҳмон бўлиб келган спортчилар билан куч синашадилар. Таниқли ва кучли боксчилар меҳмон бўлиб келишган. Жумладан, оғир вазнли Хуссунга билан бўладиган «жанг» қизғин ўтиши кутилмоқда. Бундан ташқари ГФРнинг «Рингфрай» клуби аъзолари орасида Европа чемпионати совриндорлари ва олимпиада ўйини қатнашчилари ҳам бор.

Учрашувда иштирок этадиган республикамиз терма командаси ҳам кучли боксчилардан таркиб топган. Бугунги баҳсларда Феликс Пак, Димитрий Грубов ва Владимир Шинлар иштирок этишмайди. Улар Кубада ўтказиладиган спартакиада мусобақаларига ҳозирлик кўрмоқдалар. Стадион ўртасига ўрнатилган рингга эса, ўзбекистонлик боксчилардан Р. Хайруддинов, В. Алексеев, О. Зокиров, умидли боксчилар Ш. Князьханов, Э. Илёсов, А. Икромов, В. Сенник каби спортчилар чиқадилар.

Халқаро учрашув, шунингдек, Самарқандда ҳам ўтказилади. 26 августда ўтадиган куч синашувларда республика терма командаси аъзолари қатори самарқандлик ёш боксчилар ҳам куч синашадилар.

КУЧЛИЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

«Чарм тўп» соврини учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ мусобақаларида Чирчиқнинг «Рига», Андижоннинг «Стрела», Косоннинг «Нефтчи» командалари иштирок этмоқдалар. Финалда куч синашувчи командалар ҳам аниқланиб қолди. Жумладан, Оржоникидзеда ҳал қилувчи учрашувда «Надежда» — «Сихарули», Барнаулда эса «Юность» (Первомайск) — «Алани» (Оржоникидзе) командалари ўзаро куч синашадилар. Республикамиз вакилларидан фақат чирчиқлик футболчиларгина куч синашувни давом эттирмоқдалар. Улар Рязань шаҳрида ўтказилган ярим финал учрашувида Кировободнинг «Кяпаз» командаси билан учрашишди.

БАЛИҚЧИЛАР ДАСТУРХОНИГА

Наманган консерва заводи помидорнинг янги ҳосилидан тайёрланган дастлабки миллион шартли банка томат пастасини Узоқ Шарқдаги балиқни қайта ишлаш корхоналарига юборди, Сахалиндаги Корсаков шаҳрига 500 минг банка мева компотини жўнатди.

Наманган аграр-саноат бирлашмаси тузилганидан кейин консерва заводининг бир кеча-кундузлик қуввати 100 тонна ошди. Эндиликда корхонада ҳар куни қарийб 500 тонна сабзавот ва мева қайта ишланмоқда. Улардан 450 минг банка консерва тайёрланмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети
Ўзбекистон ССР «Минмонтажспецстрой» базасидаги
83-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—78 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти слесарь-сантехниклар (ўқиш муддати — 2-3 йил) слесарь-вентиляционниклар (2-3 йил), электргазпайвандчилар (2-3 йил), электрпайвандчилар (1 йил), химия ва нефть-химия саноати ускуналари бўйича монтажчи-слесарлар (3 йил), токарлар (3 йил), автослесарлар (3 йил), огнеупорчилар (1 йил), машинист-кранчилар (3 йил), химия ва нефть-химия саноати ускуналари бўйича монтажчи-слесарлар (1 йил), машинист-кранчилар (1 йил), футеровшчиклар ва кислотаупорщчиклар (1 йил), темир-бетон ва пўлат конструкцияси бўйича монтажчилар (1 йил).

Билим юртига 7—8—10-синфни тамомлаган 14—17,5 ёшдаги ўғил ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртида 3 йил муддат билан ўқиган ўқувчиларга билим юртини битирганлиги, ўрта маълумоти ҳақида диплом ва 3-4 разрядга эга бўлганлиги ҳақида ҳужжатлар берилади. Билим юртида ўқиган муддат узлуксиз меҳнат стажига киради. Билим юртида ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Билим юртига қабул қилинганлар бепул кийим-бош, 3 маҳал иссиқ овқат ва ётоқхона билан таъминланади. Ишлаб чиқариш таълими даврида иш ҳақининг 33 проценти, огнеупорчилар, химия ва нефть-химия саноати ускуналари бўйича монтажчи-слесарлар, машинист-кранчилар, футеровшчик-кислотаупорщчиклар, темир-бетон ва пўлат конструкцияси бўйича монтажчилар группаларига 30 сўмгача стипендия тўланади (овқатдан ташқари). Ўрта маълумотга эга бўлган ўқувчилар билим юртини тугатганларидан сўнг олий ўқув юртларининг сиртқи ва кечки бўлимларига конкурссиз қабул қилинадилар.

Ўқиш — 1 сентябрда бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотокарточка (3х4 см.).

Ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Ҳамза район, Оқдарё кўчаси, 122-уй. 15, 26-автобусларнинг «Поликлиника» бекати, 7, 12, 52, 63, 125-автобусларнинг «Ёғ-мой комбинати» бекати).

Ўзбекистон ССР савдо министрлигининг
ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ
1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик — кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув буюмлари, пойафзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг юқори малакали сотувчи-контролёр-кассирларини тайёрлайди.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.
Ўқиш муддати — 1 ва 2 йил.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача) бўлган 8, 9, 10-синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Билим юртини тугатганларга «сотувчи-консультант», «сотувчи-контролёр-кассир» деган малака унвони берилади.

Ўқувчиларга 32 сўмдан стипендия берилади, етим, ота-она қаровисиз қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I, II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: Бош универсал магазин, ГУМ ва «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ўтказилади.

Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар совети ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси.

Билим юртининг адреси: Тошкент-86. «Оқтепа» массиви, «Самарқанддарвоза» кўчаси, 60-уй. (4, 9, 11, 15, 19, 21-трамвайлар, 12, 13, 29, 32, 34, 43, 48-автобусларнинг «Оқтепа» бекати). Телефон 78-35-39.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/VIIIда **Севги ҳақида қисса,** 25/VIII да **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/VIII да **Кўрмайин босдим тиконни, 26/VIII да Парвона.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари, «Сувда цирк» аттракциони.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Серафино; Халқ романи** (катта зал), **Олтин безгак; Синдбоднинг олтин саёҳати** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Беқарор эркак — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Картуш — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Қуёш ва яна қуёш — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Бу қизалоқ менга ёқади — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Квартал ҳисоботи — «ИСКРА» (20.30).

«УЗГИПРОВОДХОЗ» ИНСТИТУТИГА

сув омбори қурилишини асослаш бўйича бош мутахассис лавозимига геолог-инженер

КЕРАК

Уч ой ичида квартира берилади.

Ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-йўлак, 5-хона — аҳолини ишга жойлаштириш бўйича марказий пункт ва ишга жойлаштириш бўйича район пунктлари.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИГА

кинофотолаборатория мудири, «Ротапринт» фотографи, малакали машинисткалар, кассир-инкассатор, автомашина ва қишлоқ хўжалик машиналарини ҳайдовчи инструктор-ўқув мастерлари, маъмурий хўжалик иши бўйича проректор ёрдамчиси, қозон цехидан, вентиляция асбоб-ускуналаридан, контроль-ўлчов аппаратлари ва автоматикаси ҳамда қозон цехи техника асбоб-ускуналаридан фойдаланиш инженерлари; газ бўйича техниклар, кондиционлаштириш операторлари, электромонтёр, машинист-слесарь, иш юритувчи-паспортчи, юрист-консульт, боғбон-агроном, қишлоқ мелиорацияси, ўрмончилик мелиорацияси ва чорвачилик лабораторияларининг мудирлари; Нукус ўқув-консультация пункти мудири ва бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат қилиш учун адрес: Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими (81, 62-автобуслар, 10-маршрут таксисининг «Қишлоқ хўжалик институти» бекати). Телефон 62-25-32.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИ КАТТА СПОРТ АРЕНАСИ

24 АВГУСТ СОАТ 18.30 ДА

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

БОКС БЎЙИЧА ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Билетлар стадион кассаларида сотилмоқда.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Бадиий фильм. 11.50 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.30 — Кинопрограмма. 16.25 — Вероникaнинг қайтиши (бадиий фильм). 17.45 — Фан оламида. 18.15 — Горнийчилар қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.20 — Конституция лойиҳаси ҳақида суҳбатлар. 19.50 — Спортлото. 20.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Совет Грузияси. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Мартин Иден (телеспектакль, 2-қисм). 23.40 — «Универсиада-77». 00.20 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — «Звёздочка». 12.15 — Санъат ғунчалари. 12.45 — Жаноб Р» (бадиий фильм). 14.10 — Концерт. 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Ёшлик». 19.30 — СССР Конституцияси лойиҳаси тўғрисида суҳбатлар. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Бокс бўйича халқаро учрашувлар. Ўзбекистон ССР — ГФР. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Ноз-неъмат бунёдкори. 22.50 — «Дарахтлар катта эди (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.15 — «Трест операцияси» (бадиий фильм, 3-серия). 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — «Кругозор». 21.30 — Ҳужжатли фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада қўшиқлари. 9.30 — Композитор М. Тожиев асарлари. 11.15 — «Коммунизм бунёдкорлари». 11.30 — Ҳинд фильмларидан қўшиқлар. 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — Озуқа тайёрлашда янги технология. 13.30 — С. Ротару ва Э. Хиль куйлайди. 14.00 — Сабзавоткорлар туҳфаси. 16.10 — Ёш созандалар. 18.30 — Спорт эшиттириши. 19.00 — Москва. «Ягона меҳнаткаш оилада». 20.40 — Сўнгги ахборот. 21.10 — Таниш оҳанглар. 22.00 — «Сўлим оқшомлар». 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — Шеърият кечаси. 23.15 — Халқ хофизларининг концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р. — 14482. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 197.